

# INVESTICE DO UMĚNÍ



## Trh s uměním

Rozdíl mezi Českem a trhy v USA či západní Evropě zůstává markantní.

## Rozhovor

Čeští sběratelé novým médiím zatím nevěří, myslí si galeristka Katherine Kastner.

## Umění a korektnost

Provokace a nekorektnost bývaly běžnou součástí umění. To se však začíná měnit.

**BUĎTE  
V OBRAZE  
PO CELÝ  
ROK 2020**



**PRÁVNÍ RÁDCE**

**PŘEDPLATNÉ OBJEDNÁVEJTE NA:**  
[ihned.cz/radce](https://ihned.cz/radce)

## OBSAH

# 04-09

### Téma

Trh s uměním v Česku postrádá sběratele s vizí, stejně jako mezinárodní respekt a renomé institucí.



# 10-14

### Rozhovor

Galeristka Katherine Kastner dokáže český trh s uměním s tím západním kvalifikovaně srovnávat.

# 16-17

### Infografika

Žebříček úspěšnosti umělců J&T Banka Art Index je pokusem o nezaujatý popis vývoje na současné výtvarné scéně.

# 18-21

### Umění a korektnost

Provokace a nekorektnost v mnoha podobách bývaly běžnou součástí umění. To se však v poslední době mění.



## EDITORIAL



### Lenka Lindaurová

kritička a kurátorka vizuálního umění

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

trh s uměním, stejně jako celý globální trh, ovlivní zřejmě nová krize spojená se šířením koronaviru. Artefakty budou po světě méně cestovat a posílí různé digitální prodejní či výstavní platformy. Zřejmě bude nutné přehodnotit tradiční umělecký provoz a možná stojíme na začátku nové éry, v níž právě umění bude hrát zásadní význam pro mentální přežití.

Řada projektů, festivalů, veletrhů a výstav se ruší, odvolává nebo odsouvá. Pro samotné umělce je rotování po světě nutností – osobní komunikace, rezidenční pobyty, konference, sympozia, přednášky a v první řadě výstavy. Nyní každý bude mít chvíli na promýšlení své tvorby v izolaci. Nikdo dnes netuší, jak se situace bude vyvíjet, a jistě je namístě zvažovat různé možnosti – pro umělce jde o silný motivační moment a určitě se v blízké budoucnosti objeví i zcela nové formy.

Galerie by mohly zrevidovat nedostatečné úsilí své sbírky a výstavy digitalizovat a v čase nejistoty si vytvořit plán B. Když se nyní v kulturní karanténě rozhledneme virtuálním prostorem, příliš nás neutěší: Národní galerie Praha sice nabízí některé sbírky on-line, ale jde jen o malý zlomek a nenajdeme zde žádnou virtuální prohlídku aktuálními výstavami, které, sotva začaly, byly uzavřeny. Projekt Národního muzea Dotkni se 20. století se sice pokusil o zmapování muzeí po celé republice, ale aktualizace je pět let stará.

Řádění pandemie možná mnohé dosavadní konstanty smete, ale umění přetrvá. Umění, které nyní smutně reprezentuje opuštěný Řím, v němž se aspoň můžeme virtuálně projít s Paolem Sorrentinem. Kouzlem Itálie se také můžeme kochat díky právě vydaným esejím Jiřího Přibáně Italské črty, ilustrovaným „italskými“ obrazy malíře Jakuba Špaňhela. Srovnávání českého a západního trhu se však může už brzy stát zcela neaktuálním.

MAGAZÍN PROBYZNYS – PŘÍLOHA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN,  
24. 3. 2020. Ředitel speciálních projektů Aleš Mohout •  
Art director Jan Vyhnánek • Vedoucí speciálního obsahu  
Jan Zálusky (jan.zalusky@economia.cz) • Editor Martin  
Knížek (martin.knizek@economia.cz) • Layout Jan Stejskal  
• Grafika Robert Paulů • Adresa redakce Pernerova 673/47,  
186 00 Praha 8 • Tisk Europrint • Samostatně neprodejné •  
<http://www.ihned.cz>

text: Lenka Lindaurová,

foto: Christie's, Národní galerie – Jakub Přecechtěl, ČTK, Adolf Loos

Apartment and Gallery, Galerie Kodl

# Český trh s uměním má k vyspělým trhům daleko

Trh se v Česku potýká s malým zájmem sběratelů o současné umění i určitým konzervatismem týkajícím se nových uměleckých médií. Postrádá sběratele s vizí, stejně jako mezinárodní respekt a renomé institucí. Těm státním chybí aktivní kontakt se zahraničím.





CHRISTIE'S

LOT 12

GBP

2,200,000



USD

2,857,800

EUR

2,574,000

CHF

2,756,600

RUB

174,900,000

CNY

19,522,800

HKD

22,116,600

JPY

313,874,000

CONVERSIONS APPROXIMATE





# T

ěžiště art byznysu leží stále především v západní Evropě a v USA, na Dálném východě ale již také výrazně rozkvétá. A zatímco ve světě se rozvíjí například globální digitální platformy pro obchod s uměním typu Artstaq a množí se bez-

celní prostory a sklady, kde se fyzicky díla ukládají, v Česku se stále navzájem (v bublině) utěšujeme, že náš lokální trh se pěkně rozrůstá. Rozdíly mezi českým a západním trhem jsou ale zcela fatální.

Ikdyž v celkovém objemu obchodovaných luxusních komodit tvoří umění jen malý zlomek i ve světě, u nás se spíše blíží nule. Přestože je ve společnosti již dost velmi bohatých lidí, investice do umění se jim nezdá zajímavá. Sběratelství nemá tradici, kontinuitu bohatých kulturních rodů narušila černá díra komunismu. Současní noví sběratelé nejsou zdaleka tak velkorysí jako jejich poučenější zahraniční kolegové, soustřeďují se často na velmi úzký segment umění, nakupují podle okamžitých trendů nebo podle svého konkurenta, někdy rovněž kobercově rozmnožují sbírku s kolísavou kvalitou. Nemáme případy, kdy by se prodávala v aukci celá významná sbírka jednoho sběratele, protože se rozhodl sbírat něco jiného (jako to kdysi provedl známý kolektor Charles Saatchi, který svými nákupy vyvolával artové horečky).

## Zavřít si to doma

Jsme malá země, je tu málo sběratelů, malý trh. Aukční rekordy se odehrávají kolem období moderny, postupně se přesouvají i do druhé půlky 20. století, jak nám dějiny stárnou. Pokud se na trhu objeví nějaké starší a prověřené dílo, zájem je obrovský. Současné umění téměř nikdo nekupuje. Když už se privátní galerie současného umění dokážou obklopit několika zájemci o své autory, nastane nutně chvíle, kdy už své sbírky o stejné umělce dále nerozšiřují.

Sbírka mecenášky Medy Mládkové v Museu Kampy je jednou z mála soukromých kolekcí přístupných veřejnosti, která na nich může sledovat konkrétní sběratelský příběh. Bohatí majitelé umění zpravidla nejsou ochotni investovat do instituce, která by jejich sbírku veřejně prezentovala.

Jen pro vybranou společnost například ukazují své sbírky manželé Lettenmayerovi v záměčku v Jirnech, kde zrekonstruovali celou budovu do podoby galerie a umělecká díla jsou osazena i v okolním parku. Prezentace sbírky ale postrádá ruku zkušeného kurátora. Záměr sběratele Richarda Kučíka

vybudovat výstavní síň v blízkosti Ostravy nedošel naplnění, ale podle některých světových kousků (Andy Warhol, Damien Hirst) v jím zbudovaném hotelu Miura se dá usoudit, že jeho soubor by stál za vidění i ponaučení. Vydát se za artefakty do kasina Leona Tsoukernika v Rozvadově asi není pro každého diváka. Jako galerii má však zařízený celý hangár pro vrtulník a mezi uměním se pyšní i drahými automobily. Osvětová a dobře zpracovaná je sbírka humpoleckého podnikatele Zdeňka Rýznera v tamní 8smičce. Jde o širší kulturní platformu, kde sbírka tvoří jen jednu z částí.

Nezapomínejme také na první veřejně představenou soukromou sbírku Richarda Adama, kterou si jako právník pořizoval v průběhu 90. let do své malé garsonky. Jeho výběr se řídil kvalitním programem privátní galerie MXM (zanikla po povodních v roce 2002) a ceny byly tehdy víc než přátelské. Později se spojil s brněnským podnikatelem Miroslavem Lekešem, sbírku rozšířili a vystavili ve Wannieck Gallery v Brně (dnes Fait Gallery). Richard Adam se sbírky nakonec vzdal a na českém trhu se šušká, že sbírka s podmínkou uchování celku je nyní k prodeji. Kolem její kvality existuje řada mýtů – obsahuje řadu dobrých děl, která by jistě uvítala stálá sbírka Národní galerie, jež neměla a nemá na akvizice současného umění dostatek financí, ale celek tuto kvalitu nemá.

Postrádáme sběratele s vizí, se záměrem vytvořit smysluplnou kolekci a zájmem ji veřejně prezentovat a předávat dál jako důležitý kulturní statek. Vytvořit například závaznou rodinnou tradici nebo nadační fond spravující sbírku nebo ji dlouhodobě zapůjčit nějaké odborné instituci (tak se to děje například v berlínském Hamburger Bahnhof s Flickovou kolekcí). Chybí nám vzdělávání a výchova ke sběratelství, chybí nám vzorové sbírky státních institucí.

Smutným faktem je, že nejdůležitější sbírkotvorná instituce u nás, Národní galerie, úplně ztratila akviziční kontinuitu a v jejích sbírkách chybí řada zásadních prací českých autorů (zhruba od druhé poloviny 20. století do dnešní doby), které už nebude možné nikdy doplnit, jelikož nejsou k dispozici. Její depozitáře ale paradoxně obsahují také řadu marginálních děl z doby socialismu, kterých se naopak instituce nemůže zbavit. Je tak dlouhodobě poznamenána ideologií. Dnes je pro její odborné pracovníky těžké rozhodnout, co koupit a co oželeť, zase z finančních důvodů.

## Schopnost manévrovat

Chybí nám obecně schopnost manévrování mezi východem a západem: tedy mezi póly, kde na jed-

# 111

milionů dolarů – téměř za tolik (zhruba 2,5 mld. Kč) se loni prodal obraz Meules Clauda Moneta z roku 1890.

# 91

Druhým nejdražším dílem loňského roku je objekt Rabbit amerického autora Jeffa Koonse, jemuž zajistila PR i jeho bývalá žena, pornoherečka Cicciolina. S částkou 91 milionů dolarů za dílo vytvořil vloni rekord v kategorii žijící umělec. Devět z deseti nejdražších děl bylo draženo v New Yorku.

Pokud se na trhu objeví nějaké starší a prověřené dílo, zájem je obrovský. Současné umění ale téměř nikdo nekupuje.



né straně vládne nejtvrďší a nekompromisní byznys, na druhé je pak snaha o udržení si svobodného statusu, oděru anarchie a národních specifik. Být ve světě vidět a být respektovaní, tak trochu vzácní, záhadní a trochu zlobiví a zůstat také v roli romantického umělce, levicově radikálního a vlastně zdánlivě chudého.

Jak si ale zachovat identitu a zároveň být vůči světu otevření? Tady jde o drobnou práci. Výraznou stopu (i když na první pohled marginální) vyšlapávají pracovní nadšenci – kurátoři, privátní galeristé, malé spolky. Jsou to ti, kteří nespěchají, informují se, jezdí do světa, spolupracují, seznamují se, oslovují a zapojují se.

Velkou bariérou pro generaci, která se narodila za raného socialismu či o něco dřív, byla jazyková nevybavenost. Celá generace teoretiků vyrostla bez kontaktu se zahraničním děním. Tato fakta je třeba si také uvědomit, když pozorujeme, jak jsme po roce 1989 byli vnímáni jako periferie uměleckého světa. Jinak na tom byli například v Polsku, které si za socialismu nikdy zcela nezavřelo pro kulturu hranice na Západ a hrdě se hlásilo i ke svým umělcům emigrantům.

Kontakty se zahraničím, co se umění týká, však nebyly před revolucí úplně nulové. Velkou síť zahraničních přátel i jejich respekt měl teoretik Jindřich Chaloupecký, který zemřel v roce 1990, kdy startovala cena pro mladé umělce pojmenovaná právě po něm. Také umělec Milan Knížák, který byl členem hnutí Fluxus a byl jmenován jakýmsi ředitelem pro Fluxus East, měl skvělé osobní kontakty, které později využil jako rektor porevoluční Akademie výtvarných umělců a ředitel Národní galerie. Jeho chvályhodným počinem v této funkci (a s pomocí dobrých kontaktů) byl nákup objektu Josepha Beuyse, který byl ovšem tehdy vnímán jako nevýhodný. Opak byl pravdou, a tak je v současné expozici umění jedním z mála pozitivních záblesků.

## Koprodukce

Koprodukční aktivity ve větší míře dnes stojí na jednotlivcích, malých spolcích a privátních galeriích. V moři projektů však nejsou zcela viditelné, a tak neuniknou pouze oku znalců jemných detailů. Například projekt Friend of Friend, v jehož rámci si privátní galerie v Praze vyměnily své autory se zahraničními. Také Společnost Jindřicha Chaloupeckého se více než pouhou soutěžní cenou stala platformou pro komunikaci a „výměny“ se zahraničím.

Aby ale takový pohyb zaznamenal trh a reagoval na něj, je nemyslitelné. Zatímco mezinárodní trh je globalizovaný, zdejší je stále lokální. Desítky nejdražších položek našich aukcí v minulém roce zahrnuje díla, která na západním trhu postrádají sběratelskou hodnotu.

Aktivní spolupráci se zahraničím, která by mohla osvěžit zdejší sběratelské ovzduší, by měly provozovat velké státní (městské) instituce, jak již bylo řečeno. Proč se u nás nikdy nezastavují velké monografické výstavní přehlídky? Na jedné straně je to otázka financí, na druhé straně nemáme na oplátku z našich sbírek co nabídnout. Střední cestou by snad byla koprodukce na menších tematických projektech, účast na mezinárodních festivalech a biennale a především by se stát měl uměním více chlubit, dělat si jeho prostřednictvím PR, vylepšit jím svou identitu.

Jako příklad takového „světového“ tahu na braniku můžeme uvést objevení fotografa Miroslava Tichého, zapomenutého se svým podivínským osudem v Kyjově, jehož práce do nejvyššího byznysu vynesl kurátor Roman Buxbaum. Mezi teoretiky se to považovalo za spekulativní tah, ale mezi současnými kurátory nenajdeme nikoho, kdo by dokázal takto umělce „udělat“.

V mladší levicové generaci ostatně dnes není zájem o proniknutí na trh ani o kariéru hvězd.

Chvályhodným počinem Milana Knížáka ve funkci ředitele Národní galerie byl nákup objektu Auto od Josepha Beuyse, který byl paradoxně ve své době vnímán jako nevýhodný.

Amatérský fotograf Miroslav Tichý fotil především ženy. Pracoval jako voyeur – fotky pořizoval vlastnoručně vyrobenými fotoaparáty tajně. Jeho fotografie jsou většinou technicky nedokonalé.





### Světová první desítka

Výsledky světových aukcí, vzrůst a pokles cen, drby mezi sběrateli, galeristy a umělci a perličky z uměleckých veletrhů sbírá blogerka Katya Kazakina a všichni insideři ji sledují. U nás by se žádný blogger informacemi ze světa umění neuživil. Umělci tu zkrátka nejsou žádné hvězdy.

Ve špičkové desítce prodejlů sice vítězí staré umění – obraz Meules Clauda Moneta z roku 1890 za necelých 111 milionů dolarů (asi 2,5 miliardy korun), od posledního prodeje v roce 1986 tak vykázal roční nárůst o 12 procent. Ale už na druhém místě je objekt Rabbit amerického autora Jeffa Koonse, je muž zajistila PR i jeho bývalá žena, pornoherečka Ciciolina. S částkou 91 milionů za dílo vytvořil vloni rekord v kategorii žijící umělec. Devět z deseti nejdražších děl bylo draženo v New Yorku, a tak Amerika přebrala prvenství Londýnu. Vítěznou vlajku drží stále jen dvě aukční síně: Christie's a Sotheby's. Aukční síň Phillips se pyšní částkou 15,5 milionu liber za Gerharda Richtera, aukční dům Bonhams pro změnu zaznamenal překvapivý prodej orientální práce Osmana Hamdiho Beye za 5,7 milionu liber.

Zahraniční zpravodajové také neopomíjejí zdůraznit skutečnost, že v první desítce jsou téměř jen muži. Na 4. příčce za Robertem Rauschenbergem se ocitla jediná žena Louise Bourgeoisová s dílem Spi-

der za 32 milionů. V nejdražší ženské trojici v roce 2019 následovaly Lee Krasnerová a Jajoi Kusamová. Za spekulantský úspěch je považován prodej obrazu malíře Amoaka Boafa narozeného v Ghaně za 675 tisíc liber, tedy 40krát více, než kolik za jeho dílo majitel zaplatil před rokem.

Takzvanou divokou kartu vloni získalo renesanční dílo italského umělce Cimabueho Zesměšnění Krista, který se prodal v jedné malé aukční síni za 24,1 milionu eur. Loňským byznysovým trendem bylo orientální umění. A současné umění znamenalo dokonce 40procentní nárůst.

Aukční domy se snaží udržet své provozní marže a také přesvědčit sběratele, aby prodali své nejlepší kousky. Čísla také paradoxně ukazují, že objemy prodejlů vloni klesly o více než 17 procent, ale cenový index vzrostl o pět procent; trh tedy klesal, ale ceny stouply. Poptávka po uměleckých dílech nadále rostla, zatímco nabídka klesala. Sběratelé neprodávají a čekají, že hodnota jejich děl se bude zvyšovat.

### Jak to bylo u nás

Podle výsledků aukčních prodejlů je Česko na 14. místě na světě a z postkomunistických zemí je v první patnáctce jediné mezi Belgií a Švédskem. Na prvním místě jsou Spojené státy, druhá je Čína a třetí Velká Británie. Co se týká prodeje českých umělců,

V mladší levicové umělecké generaci ostatně není zájem o proniknutí na trh ani o kariéru hvězd.



Jedinou zástupkyní žen v první desítce autorů celosvětově nejdražších děl vydražených v loňském roce je Louise Bourgeoisová s dílem Spider (vlevo) za 32 milionů dolarů.



Nejdražším obrazem českých aukcí byla v loňském roce Praha Oskara Kokoschky. Na říjnové aukci Adolf Loos Apartment and Gallery za ni kupec včetně aukční přírážky zaplatil 78,5 milionu korun.



Druhým nejdražším se loni stal obraz Plochy příčné II Františka Kupky, jež v dražbě Galerie Kodl získal nový majitel za 78 milionů korun.

na mapě prvních dvaceti se neocitl ani Kupka, ani Kokoschka, kdybychom si je chtěli přivlastnit.

Odborný portál Art+ označil minulý rok rokem Mikuláše Medka, jehož obrazy se v aukcích skvěle prodávaly, přičemž rekord byl 57 milionů korun – právě Medek jako první z poválečných malířů pokořil v roce 2000 hranici jednoho milionu. S koupí jeho díla má každý sběratel jistou investici. Nejdražším obrazem českých aukcí byla Praha Oskara Kokoschky (78,5 milionu korun), kterého ale do „naší české“ desítky, v níž mimochodem není žádný žijící autor, nemůžeme počítat. Po něm následuje obraz Plochy příčné II Františka Kupky za 78 milionů, na třetí příčce je zmíněný prodej Medka, další pozice zaujímají Toyen, opět Kupka, Jakub Schikaneder,

Josef Čapek, Jindřich Štyrský, Antonín Procházka a Ilja Jefimovič Repin.

Pokud jde o žijící autory, neexistuje u nás databáze, která by měla relevantní údaje o cenách a prodeích jejich díla. Prodej se dá sledovat pouze ve veřejných katalozích aukčních síní, ale obchod se realizuje především přímo od autorů nebo jejich galeristů. Například na stránkách vídeňské Galerie Martin Janda najdeme nabídku celé čtyřicítky děl současného českého malíře Jana Mertty.

Umění má proti jinému zboží jednu výhodu – může být zbytečné, a přesto je pro mnoho lidí nepostradatelné. Těžko však dnes odhadovat, jak se trh s uměním bude dále vyvíjet v současné krizi spojené se šířením koronaviru.

INZERCE

JEDINÝ ČESKÝ FOND INVESTUJÍCÍ DO UMĚNÍ

Pro arte

INVESTUJTE S NÁMI

WWW.PROARTE.CZ



**Češi sbírají jen  
obrazy. Jiných  
médií se bojí**



text: Lenka Lindaurová,

foto: HN – Lukáš Bíba

**Pražská galerie hunt kastner zastupuje dnes ve světě nejznámější českou současnou umělkyni, Evu Koťátkovou. Její spolumajitelka Katherine Kastner může český trh s uměním s tím západním kvalifikovaně srovnávat.**

**P**ůvodně jsme se chtěli na rozdíl mezi trhem s uměním u nás a na Západě ptát přímo Evy Koťátkové. „Eva by se o byznysu bavit nechtěla. A ani naši ostatní umělci,“ uvedla nás však do reality její česká galeristka Kacha Kastner. Ta do Česka přesídlila v devadesátých letech ze Spojených států, kam její matka utekla z Československa po únoru 1948 před komunisty. V Praze pak s Kanadankou Camille Hunt založila úspěšnou galerii. „V zahraničí se sběratelé snaží najít umělce, kteří jsou důležití v kontextu současného umění, a nemají strach koupit instalaci, video nebo zvukový či textový záznam. Ti čeští si přechodem na nová média ještě nejsou jistí,“ říká v rozhovoru Kacha Kastner. Naším umělcům by na zahraniční trhy pomohlo, kdyby české instituce byly víc mezinárodní. Jen tak se může české umění dostat do zahraničního kontextu, myslí si galeristka.

**Jaký je podle vás rozdíl mezi českým uměleckým trhem a tím západním?**

Dnes už jde nejen o „západní“ trh, o situaci v euroamerickém prostoru, ale také o Asii. Tady v Česku je pořád jádrem trhu období moderny nebo starších umělců, kteří jsou už na scéně výrazně etablovaní – jako například generace 60. let. Ze současného umění je akceptovaná tak maximálně malba, to je zkrátka médium, které je pro sběratele snadnější uchopitelné, mohou to mít i doma. Jen velice málo lidí nakupuje i jiná média. V zahraničí je řada sběratelů, kteří mají opravdu velké sbírky budované strategicky. Snaží se najít umělce, kteří jsou dlouhodobě důležití v kontextu současného umění, a nemají strach koupit instalaci, video nebo zvukový či textový záznam. Tady ještě nejsme tak daleko. I když jsou nějakí sběratelé plní entuziasmu a nakupují kontinuálně, pořád si nejsou jisti přechodem na nová média. To je pro mě stále překvapující. Například fotografie – to se tady skoro nekupuje, i když zrovna v tomto médiu máme v Česku dlouhou tradici a vynikající umělce. To je ten rozdíl – na Západě nedělají

žádný rozdíl mezi fotografií nebo malbou, důležitá je kvalita nebo nakolik je zajímavý ten umělec. Médium nehraje tak velkou roli.

**Proč jsou u nás sběratelé tak konzervativní? Ti noví, mladší se už přece orientují ve světě, mají kolem sebe lidi, kteří jim dobře poradí.**

Vidím mezi nimi velký rozdíl – ti mladší sběratelé se začínají víc o uměleckou scénu zajímat. Vzdělávají se, ale jsou ještě na začátku budování sbírky, zatím trochu zkouší a rozhlíží se, co je nového a co se děje venku, na veletrzích i aukcích. Na druhé straně ti mladší sběratelé jsou aktivní ve svých profesích, musí se starat o rodinu, děti. Nemají tolik času jako starší, zabezpečená generace, která se může sběratelství věnovat. Naše galerie spolupracuje s různými sběrateli, ti mladší opravdu mají své rádce, ale i pro ně je médium pořád dost důležité – malba má stále přednost.

**Mezi vaše kmenové autorky patří už víc než deset let také Eva Koťátková. Jak se prodává její dílo? Spíš tady, nebo v zahraničí? A jak se vůbec povedlo, že se venku tak výrazně prosadila?**

S Evou to je zajímavé, ona už vlastně byla známá jako talent, „emerging artist“, když jsme začínali spolupracovat – v roce 2007 vyhrála Cenu Jindřicha Chalupeckého. My jsme její práce v roce 2009 přivezli do Basileje na veletrh pro mladší galerie Liste a hned jsme všechno skvěle prodali! Nechci říct, že to bylo překvapení, ale v té době byla mladou umělkyní, neměla za sebou ještě spoustu výstav. Bylo však hned vidět, že má budoucnost. Tenkrát to ještě české sběratelé nezajímalo, to trvalo hodně dlouho. Ale Eva od té doby postupně šla nahoru, vystavovala a získávala víc pozornosti, její práce se dobře prodávaly v zahraničí. Tady se prodalo jen pár kreseb a koláží, ale o video či instalaci byl už od začátku velký zájem v zahraničí. V Česku trvalo dlouho, než to sběratelé pochopili – zájem o ni vznikl na základě zahraničních úspěchů. Eva začala být hvězda a díky tomu se o ni začali zajímat. Rychle se ocitla mezi etablovanými umělci a objevila se na špičce žebříčku Art Index. Ale já si myslím, že to bylo přirozené – byla za ní skvělá práce a v zahraničí to dobře viděli.



**Evu Koťátkovou zastupujete výhradně vy, nebo má i západní galeristy?**

Evu zastupujeme společně s galerií Meyer Riegger v Berlíně/Karlsruhe skoro od začátku.

**Jak probíhá taková spolupráce?**

Situace, kdy je umělec zastupován tady i na „Západě“, je pro něj dobrá. Například náš další kmenový autor Zbyněk Baladrán je také v galerii Jocelyn Wolff v Paříži. Spolupráce s galeriemi je velmi důležitá, funguje konstruktivně – snažíme se vždycky být v kontaktu, informujeme se o dílčích krocích, často se setkáváme, snažíme se domluvit, jaké výstavy kde budou, aby toho nebylo třeba moc na-

jednou, nabízíme si vzájemně pomoc s organizací. Spousta umělců je zastoupena několika galeriemi najednou.

Do Meyer Riegger doporučil Evu umělec Ján Mančuška. Galerie ho už zastupovala a on její zástupce pozval na výstavu Koťátkové do Špálovky. Tam by jinak asi nepřišli. Taková doporučení ale fungují.

**Jste schopni se domluvit na cenách? Předpokládám, že existuje rozdíl v cenách na našem trhu a venku.**

To je velmi důležité – v cenách právě není rozdíl, cena je jen jedna, hodnota je hodnota. My kvůli

„Na veletrzích se setkávám s kurátory a řediteli všech velkých i regionálních institucí, ale Češi tam vůbec nejsou,“ podivuje se Kacha Kastner.



dílčím cenám komunikujeme, ale trochu víme, kde se zhruba máme pohybovat. Máme přehled o tom, co se kde na trhu děje, víme, kdy je potřeba zvýšit ceny, a s galeriemi se o tom domluvíme. Například když byla Eva na Benátském bienále, tak její dílo bylo poté dražší, ale nekomunikujeme o každém jednotlivém díle, každém prodeji.

### **Jsou veletrhy umění jediná cesta, jak se český umělec může dostat na západní trh? Jak se může zviditelnit?**

Není to jediná cesta. Ta druhá cesta je práce zdejších institucí. Ideální by bylo, kdyby české instituce byly víc mezinárodní – jen tak se může české umění dostat do zahraničního kontextu. Musí se do světa dostat prostřednictvím zavedené a respektované instituce, jako je třeba Národní galerie.

Já nemohu zavolat do Centre Pompidou, jestli by nezvážíli udělat našemu umělci výstavu. Ale mohu jít třeba na nějaký veletrh a vzít a ukázat, co si myslím, že by svět měl vidět. Musím však stejně počítat s velkou konkurencí i vysokými náklady. Instituce sem ale může na základě svého kreditu přivést kurátory ze zahraničí, oni potřebují konkrétní důvod přijet. My jako malá privátní galerie můžeme mít sebelepší program, ale to nestačí. Tito odborníci sledují celý svět, cestují pořád někde po výstavách, jezdí na veletrhy, bienále... A protože většinou přijedou jen na významné akce, tak je samozřejmě nejlepší, když něco organizuje velká instituce. Je velmi zásadní, aby tu pracovaly instituce, které mají nějaký mezinárodní program a aktivní přístup.

To se například v posledních pár letech dělo v Národní galerii díky kurátorovi Adamu Budakovi, který byl známý, měl řadu mezinárodních kontaktů, často zval umělce ze zahraničí. A když je pozvete, oni přivezou svoje galeristy a kurátory. Zajímají se o to, co se tady děje, vzájemně si doporučují, co by ještě měli vidět. Také Galerie Rudolfinum svým mezinárodním programem přiláká řadu zájemců ze zahraničí. Mohu se tak s nimi potkat na vernisáži, a když už jsou v Praze, podívají se i do dalších galerií, chtějí si vytvořit představu a využít svůj čas efektivně. Dalším příkladem je program jako Hope Recycling Station, etablovaný Noemi Smolíkovou a Adamem Vačkářem, kteří do Prahy přivezli řadu přednášejících umělců, kurátorů a sběratelů a zároveň je zorientovali v Praze, aby poznali místní scénu současného umění.

Když se vrátím k veletrhům – účast české galerie na nich má velký význam. Protože jsme na prestižní mezinárodní veletrhy jako Liste, Art Basel nebo Frieze byli jedini, vzbuzovali jsme velkou zvědavost a zájem. Když zahraniční zájemci zjistí, že nabízíme dobré umělce, vypraví se do Prahy, kde předtím třeba vůbec nikdy nebyli. A my jim zase doporučujeme další galerie a výstavy v Praze – chceme, aby byli stejně nadšení kvalitou práce, kterou zde umělci dělají, jako jsme my, a chceme, aby o tom také vyprávěli ostatním.

### **Myslíte si, že by se české instituce mohly více zapojovat do mezinárodních projektů?**

Myslím, že je těžké program komunikovat, když člověk nemá dostatek kontaktů. A není snadné si je vytvořit. Můžete mít nejlepší program, ale nemůžete si sednout a čekat, až někdo vstoupí do dveří. Musíte mít kontakty a také jejich důvěru. To

je otázka velmi dlouhodobé práce. A tu měl právě Adam Budak už za sebou – mohl někomu zavolat a pozvat ho na výstavu nebo na nějakou diskusi a ti lidé přijeli, protože měl jejich důvěru. A to je tady v Česku vzácné, nikdo nemůže jen tak někomu zavolat. Nechci už se k tomu vracet, ale také jsem četla, že někdo Adama kritizoval za to, že objíždí veletrhy – ale to kurátor nedělá kvůli zábavě, to je práce! Odehrávají se na nich důležitá setkání a tam by neměl chybět český zástupce, který vlastně dělá propagaci českému umění, Národní galerii. Jde nejen o prezentaci, ale především o kontakty, setkání a stálou konverzaci. Konfrontaci s tím, co se děje venku, potřebujeme pro vlastní rozvoj. Máme co nabídnout, o tom vím ze své zkušenosti, když radíme našim hostům, kam a na co se podívat. Máme co ukázat, ale tu aktivní pomoc nemáme, chybí nám mezinárodní kontakty.

### **Záleží to na jednotlivých osobnostech z institucí, anebo na státu?**

Myslím, že instituce si nesou své problémy už z dob komunismu a nedá se to změnit ze dne na den. Během posledních třiceti let se v nich kombinuje odbornost se zbytnělou byrokracií a zatím se v nich neobjevila nová generace manažerů a kurátorů, kteří by je dokázali radikálně změnit. Když se podíváte na Národní galerii, tak vnímáte, že by tam takoví lidé ani nechtěli jít, to je něco jako konec kariéry. Jsou tam samozřejmě také dobří lidé, ale ti jsou dost neviditelní. Ale bez skutečné revitalizace se nic nestane. Já vím, že je těžké dělat velké změny v institucích, a je to ještě těžší, pokud to většina lidí uvnitř nechce. Asi je jednodušší v krátké době nedělat nic.

Máme dobré kurátory, ale chybí tady silný kurátorský tým, který by fungoval v instituci. Nemáme ani nikoho, kdo by přišel do české instituce na její pozvání připravit nějaký mezinárodní projekt, a naopak čeští kurátoři nejsou zváni k pořádání významných mezinárodních výstav. Poslední správný byl tým platformy Tranzitdisplay. Ten měl štěstí, že se budoval nově, že nemusel řešit žádné problémy s dědictvím nefunkční infrastruktury, tak mohl být velmi flexibilní, navíc byl založen jako mezinárodní organizace.

Na veletrzích se setkávám s kurátory a řediteli všech velkých i regionálních institucí, ale Češi tam vůbec nejsou! Čeští kurátoři se sice chtějí na veletrh podívat, ale na pracovišti nedostanou povolení – já se ptám proč. Ale to už bylo za ředitele Milana Knížíka v Národní galerii, který říkal, proč jezdit do zahraničí, jestli o nás mají zájem, ať se přijedou podívat sem.

### **Když se vrátíme ještě ke sběratelům: kolik jich ve vaší galerii nakupuje pravidelně?**

Jsou sběratelé, kteří koupí třeba jednu věc každé dva roky, těch je asi deset, pak jsou i takoví, kteří třikrát za rok koupí jiného umělce, další koupí jednou a už je nikdy nevidíme. Nedá se říci, kolik jich je, různě to kolísá. Co se ale hodně změnilo, je skutečnost, že sběratelé se dobře orientují, vyznají se a umí si najít dobré věci – těch máme zhruba desítku.

### **Existuje sběratel, který by měl natolik kvalitní sbírku, že by stálo za to ji veřejně vystavit?**

To už se párkrát i stalo: třeba sbírka bratří Markových, to je strategicky budovaná kolekce a kupova-

Máme dobré kurátory, ale chybí tady silný kurátorský tým, který by fungoval v instituci. Nikdo ani nepřichází do českých institucí připravit nějaký mezinárodní projekt.

Někteří megabohatí sběratelé mají větší zájem na budování svého ega a vytváření senzací než na tvorbě umělecké sbírky.



## Katherine Kastner

galeristka

Američanka, do Česka přišla v roce 1991 ze Spojených států, kam její matka utekla z Československa po únoru 1948 před komunisty.

Vystudovala ekonomii, v Česku pracovala pro neziskové organizace, například Museum Kampa. V roce 2005 spolu s Kanadankou Camille Hunt založila komerční galerii.

Žižkovská hunt kastner je nejúspěšnější českou soukromou galerií. Zastupuje téměř dvě desítky umělců, mezi její kmenové autory patří kromě Evy Koťátkové i další hvězdy, například Zbyněk Baladrán či Anna Hulačová.

Za účast ve skupinové výstavě v Tate má umělec víc pozornosti, než když samostatně vystavuje v malé galerii tady.

li vždy také video. Jako jedni z mála mají opravdu různá média. Ráda bych viděla sbírku Karla Tut-sche, který provozoval v Brně dlouhodobě Galerii na bidýlku. Mohu si jen představit, že má velmi dobrou kolekci. To už jsou sice starší věci, galerii provozoval v druhé polovině 80. let, ale ve své době to bylo čerstvé, aktuální umění.

### **Sběratelství na Západě má delší tradice, lidé se také nebojí do umění investovat, a to i do současného. Proč tam mohou vznikat tak kvalitní privátní sbírky?**

Dlouhá tradice sběratelství existovala i tady v Česku, ale komunismus to zavřel. Tady byl trh vždycky silný, většina našich institucí je vybudována z darů velmi progresivních sběratelů a mecenášů. Na Západě nebyla tato kontinuita přerušena na čtyřicet let, to myslím hraje největší roli. Globalizace ale změnila trh v Evropě i Americe, objevuje se stále víc superbohatých lidí. Oni trh mohou změnit, jsou schopni kupovat ve velkém, vytvářet obrovské sbírky, investovat spoustu peněz. Tak se chová třeba mezinárodní síť galerií Gagosian, která vyhání ceny Jeffa Koonse nebo Damiena Hirsta pořád výš a výš. A to ovlivní celý trh. Nemohu říct, jestli je to dobře nebo špatně, ale změnil se docela. Je víc umělců, galerií, veletrhů, bienále, trienále a tak dále. Myslel jsem, že nejsme žádná Gagosian, ale přesto to všechno má vliv i na nás. Do určité míry byla role specializovaného sběratele, jenž nemá velké finanční zdroje, zastíněna megabohatými sběrateli, kteří v některých případech mají větší zájem na budování svého ega a vytváření novinových titulků než na tvorbě umělecké sbírky. Když na Art Basel vystavujeme Evu Koťátkovou, která je ve světě velká hvězda, ale o pár metrů vedle je třeba Hirst, jsme stejně jen malá ryba ve velkém rybníku a je trochu těžké získat pozornost.

### **Co zvyšuje cenu díla na trhu? Je to úspěšná aukce, výstava, nebo mediální kolotoč?**

Jako v čemkoliv jiném je to dobré curriculum vitae. Jméno školy, ateliéru, profesora, u kterého autor studoval, a kdo další od něj byl úspěšný, účast na výstavách, samostatných i skupinových, s kým a v jakém kontextu, jména prestižních galerií... Za účast ve skupinové výstavě v Tate získá umělec víc pozornosti než za samostatnou výstavu v malé galerii tady. Podle toho se pohybují ceny, to je stejné i v jiných profesích.

### **Hraje tady roli žebříček Art Index?**

Chápu, že pro umělce je trochu nechutné sledovat svůj pohyb nahoru a dolů. Doufám, že nevznikne žebříček galeristů... Ale že takový žebříček J&T Banka dělá, je v pořádku, oni to nedělají pro umělce, ale pro sběratele, mají své vlastní publikum mladší generace lidí, kteří začínají mít zájem o současné umění a hledají objektivní zdroj informací. Nemají čas a potřebují dostat svoji informaci k orientaci. Můžete s tím souhlasit, nebo ne, ale je to ta neobjektivnější klasifikace.

### **Jak se díváte na situaci umělce, kterého „udělají“ mediální zprávy, dobré PR? Sběratelé ho také kupují.**

Jestli jsou spokojení... Nevím, jestli se to dá vyhnat uměle. Každý má svoji parketu, chápu, že nějaký umělec je důležitý v kontextu českého současného

umění, ale to neznamená, že ho každý musí mít doma. Někdo si kupuje jen pro vlastní radost, někdo dělá čistě byznys. Může se stát, že nějaká galerie vytvoří uměle kariéru umělce, i když jeho dílo nemá všeobecný institucionální souhlas, a dobře ho prodá. To ale není příklad toho, co dělá Gagosian. Oni sáhnou po prokazatelně dobrých umělcích a vyženou jejich cenu ještě výš. Ti umělci by byli úspěšní tak jako tak. Takové galerie ale nepracují se zcela neznámými autory od začátku. Každý má svoji roli.

### **A co třeba zrovna případ Evy, která selfpromotion dělat nechce, téměř nekomunikuje s veřejností. Nečiní jí problém velká sláva, nutnost prodávat?**

Eva je typ umělce, pro něhož je právě galerie velmi důležitá. Někteří umělci ji nepotřebují – jako David Černý, ten se prodá a řídí svou kariéru sám líp. Eva nemá problém s prodejem, spíš s tím rychlým tempem. Je tak hodná, že nabídky skoro neodmítá, někdy je však pro ni nepřetržitá práce unavující: pořád produkovat, dělat velké věci, vloni tři samostatné výstavy ve velkých institucích a to bylo v roce, kdy měla „přestávku“. Často má umělkyně problém říct ne a v takovém případě se snažíme jí trochu pomáhat s tempem, s administrativní a logistickou prací. Umělec potřebuje víc prostoru, musí mít taky čas pro vlastní kreativitu, nemůže být jako stroj, který jen produkuje pro výstavy a sběratele. Potřebuje čas na rozvoj své práce, určitý odstup. Tempo si Eva určuje sama, pracuje víc, než potřebuje. Podobně to nyní zažívá taky Anna Hulačová, jejíž práce jsou velmi žádané. Být úspěšný umělec je spousta práce.

### **V které nejslavnější sbírce je Eva Koťátková zastoupená?**

To je jednodušší říct, ve které sbírce není. Ještě není v Tate, ale práce má v New Yorku v Metropolitním a Guggenheimově muzeu, v Centre Pompidou v Paříži, jen abychom jmenovali několik nejznámějších. Je zastoupena i v Národní galerii v Praze, která loni skoro poprvé dělala větší nákup, co já alespoň vím. Což je skvělé, ale byla jsem smutná, že koupili od Evy instalaci z Meyer Riegger v Berlíně. Byli jsme překvapení, že se nás ani nikdo nezeptal, co bychom nabídli. To je například v zahraničí nemyslitelné, abyste nekoupili od domácí galerie. Když jsme v Praze začínali, tak se tvrdilo, že státní instituce ani nesmí nakupovat prostřednictvím privátní galerie. První byl Marcel Fišer z galerie Klenová, který nás s tehdejšími týmem kurátorů, Edith Jeřábkovou a Pavlem Vančátem, oslovil, přestože osobně znali naše umělce velmi dobře. Jako první česká instituce od nás něco koupili a za to jsem vždycky vděčná, protože z toho je vidět, že máme skutečně důvěru. A naši partneři zase vidí, že spolupráce není důležitá jen pro nás, ale pro naše umělce a celý obor.

Od té doby se věci trochu změnily a jednou z neviditelnějších a důležitých změn bylo zřízení grantového programu ministerstvem kultury, který by konkrétně pomohl financovat akvizice pro regionální galerie. Dokud nebudeme mít v Česku progresivní sběratelskou skupinu, která bude sbírat kulturně důležitá díla s úmyslem je nakonec darovat institucím, těžko mohou institucionální galerie budovat smysluplné umělecké sbírky a umělci a soukromé galerie se budou potýkat s tím, jak produkovat a prodávat smysluplné umění.





text: Martin Knížek,

foto: ČTK

# Nejúspěšnější umělci

podle J&T Banka Art Indexu 2020

Index, který připravuje J&T Banka ve spolupráci s portálem Art+, je pokusem o nezaujatý popis vývoje na současné výtvarné scéně. Jde o aktuální pořadí českých výtvarníků narozených po roce 1950, sestavené na základě jejich aktivní účasti ve výtvarném provozu. Index vychází z předpokladu, že vlastní hodnotu umění nelze objektivně změřit, lze však posuzovat úspěšnost umělecké kariéry. Index zohledňuje účasti na výstavách a bienále, výtvarná ocenění, zastoupení galeriemi a další počiny.

## Žebříček nejúspěšnějších umělců

J&T Banka Art Index 2020 (v závorce umístění v žebříčku 2019)

|     |       |                          |                |      |
|-----|-------|--------------------------|----------------|------|
| 1.  | (1.)  | Eva Koťátková            | socha/koncept  | 3079 |
| 2.  | (2.)  | Jiří Kovanda             | koncept        | 2491 |
| 3.  | (3.)  | Kateřina Šedá            | akce/koncept   | 2290 |
| 4.  | (4.)  | Zbyněk Baladrán          | koncept        | 1849 |
| 5.  | (5.)  | Křištof Kintera          | socha          | 1639 |
| 6.  | (6.)  | Dominik Lang             | socha/koncept  | 1090 |
| 7.  | (8.)  | Jiří Thýn                | foto/koncept   | 1072 |
| 8.  | (11.) | Martin Kohout            | video          | 1068 |
| 9.  | (10.) | Josef Bolf               | malba          | 988  |
| 10. | (9.)  | Jiří David               | malba/socha    | 968  |
| 11. | (18.) | Pavla Sceranková         | socha/koncept  | 923  |
| 12. | (21.) | Vladimír Houdek          | malba          | 919  |
| 13. | (7.)  | Jakub Nepraš             | intermedia     | 909  |
| 14. | (14.) | Markéta Othová           | foto/koncept   | 905  |
| 15. | (15.) | Daniel Pitín             | malba          | 900  |
| 16. | (23.) | Jaromír Novotný          | malba          | 896  |
| 17. | (17.) | David Böhm – Jiří Franta | kresba/koncept | 859  |
| 18. | (13.) | Alena Kotzmannová        | foto/koncept   | 855  |
| 19. | (12.) | Ján Mančuška             | koncept        | 851  |
| 20. | (20.) | Jan Pfeiffer             | koncept/socha  | 842  |

Do výsledného bodového součtu jsou započítávány pouze akce uskutečněné v posledních deseti letech. Sledované období se tak průběžně posouvá, do letošního hodnocení byly započítány akce z let 2010 až 2019. Posuny v umístění se tak odvíjejí nejen od bodových zisků za poslední rok, ale rovněž od bodové ztráty jedenáctého roku. Případný propad v umístění tak mnohdy znamená jen to, že dotyčný umělec měl rok 2009 výstavně silnější než ten loňský.



# 21

## laureátů

a 33 finalistů Ceny Jindřicha Chalupického najdeme v první stovce žebříčku Art Index 2020.

# 45

## umělců

z první stovky Art Indexu se narodilo v 70. letech. Druhou nejpočetnější skupinou je mladá generace z 80. let (22 umělců), starší generace je zastoupena třicítkou umělců narozených v 50. a 60. letech.

# 79

## mužů

a pouhých 21 žen v první stovce prokazuje pokračující genderovou nevyváženost současného umění.

### Nejprodávanější autoři na aukcích

v letech 2010–2019

**Jaroslav Róna**

socha/malba

**13,39** mil. Kč

J&T BAI [91.]

**Federico Díaz**

socha/intermedia

**8,30** mil. Kč

[57.]

**Jan Merta**

malba

celková cena prodaných děl

**26,26** mil. Kč

umístění v žebříčku J&T Banka Art Index [30.]

**Křištof Kintera**

socha

**11,68** mil. Kč

J&T BAI [5.]

**Vladimír Kokolia**

malba

**6,84** mil. Kč

[41.]

**Pasta Oner**

malba/  
/street art

**5,72** mil. Kč

[82.]

**Václav Stratil**

malba

**5,16** mil. Kč

[48.]

**Jakub Špaňhel**

malba

**4,39** mil. Kč

[51.]

**Petr Nikl**

malba

**4,76** mil. Kč

[33.]

**Lubomír Typlt**

malba

**4,40** mil. Kč

[44.]

### 32. místo žebříčku

patří aktuálně skokanovi roku – Janu Kalábovi. Umělec s kořeny ve streetartu dokládá rostoucí prestiž tohoto uměleckého stylu.

text: Lenka Lindaurová,

foto: Shutterstock, Galerie Kodl, Tate Modern

# Umění v časech korektnosti



Dříve bylo zřejmé, že pokud hovoříme o „umělcích“, míníme tím jak muže, tak i ženy. Kulturní instituce také s vděkem přijímaly finanční podporu nejrozumnějších sponzorů. Pamatujeme si rovněž, že v umění se běžně užívaly všechny možné nekorektní strategie. To se však mění.

Kdo tvrdí, že je v umění příliš mnoho mužů, mluví o minulosti. Ženy se v tomto století ale výrazně prosazují i v mnoha dalších oblastech.



**K**romě toho, že jsme dnes téměř na každém kroku sledováni a kontrolováni „Velkým bratrem“ a je skoro nemožné se před tím schovat, jsme stále ochotnější svazovat sami sebe dalšími limity. Řeč je o přehnané korektnosti, která je někdy zaměňována za správnou morálku, jediné poctivé myšlení, sociální solidaritu a boj proti změnám globálního klimatu. A to právě v umění, které je odjakživa bezbřehé, nactiutrhacné, cynické, zkrátka svobodné. Umění je ale také úzce propojené s institucemi – uměleckými školami, galeriemi, aukčními síněmi či specializovanými médii – a o jejich zodpovědnosti vůči dalšímu udržitelnému vývoji se momentálně široce diskutuje.

Především pro nejmladší levicově orientovanou uměleckou generaci jsou otázky korektnosti zásadní, a proto není možné je zlehčovat. Nacházíme se v éře antropocénu, tedy období, ve kterém lidstvo globálně ovlivňuje ekosystém celé planety. Tudíž musíme brát jakoukoliv lidskou činnost vzhledem k budoucnosti zodpovědně.

### Nečisté peníze

Artwashing je fenoménem posledních let. Velké firmy, které stojí za výrobou neetických či neekologických produktů, přispívají na chod světoznámých muzeí a galerií a tím své podnikání „očisťují“. Širší veřejnost si podobných „odborných“ afér příliš nevšimá, ale tuto problematiku u nás už pravděpodobně zaznamenala během loňského karlovarského filmového festivalu, kdy řada umělců protestovala proti hlavnímu sponzorovi České zbrojovce, výrobci zbraní.

V oblasti světového výtvarného umění bylo prvním viditelným krokem, od něž se odvíjela další debata i reakce institucí, odmítnutí sponzoringu londýnské Tate Modern, kterou podporovala ropná společnost BP. Mezi nedávné kauzy patří také zpochybnění sponzoringu farmaceutickou společností Purdue Pharma, jež v minulosti vyráběla lék na bolest, který způsoboval závislost. Tato firma rodiny Sacklerových podporovala řadu kulturních institucí včetně Guggenheimova muzea v New Yorku. Došlo i k rezignaci ředitelky londýnské privátní galerie Serpentine, která společně se svým manželem prostřednictvím soukromého investičního fondu spoluvlastnila firmu produkující kybernetické zbraně. Vedení Whitney Musea bylo zase kritizováno, že přijímá peníze výrobce slzného plynu.

Produkce zmíněných firem je ve všech případech legální, proto jsou sponzorské příspěvky těchto společností posuzovány pouze z pohledu etiky a ekologie. I u nás začínají vznikat jakési kodexy, s jejichž pomocí se umělecké instituce staví k posuzování svých finančních zdrojů. Tak například Akademie výtvarných umění v Praze odmítla dar Pudil Family Foundation určený na výstavu diplomantů kvůli údajnému „nevhodnému“ původu peněz podnikatele, který však své podnikání otevřeně rozkryl a vysvětlil.

Při úvahách o „čistotě“ financí ovšem mnohdy vyvstává otázka, jak ji posuzovat. V některých pří-

**S předsudky o ženách v umění bojovala i jedna z nejvýznamnějších českých umělekyní 20. století, která používala umělecký pseudonym Toyen. Na snímku její obraz Ráj černochů z roku 1925, který se loni vydražil téměř za 32 milionů korun.**

padech, jako je například výroba zbraní, je morální verdikt jednoznačný. Jak to je ale třeba s penězi státu? Pocházejí z daní mnoha zpochybnitelných firem, navíc jejich distribuci ovlivňují komise lidí, kteří mohou být politicky manipulovatelní. Jsou to tedy čisté, nebo špinavé peníze?

Dalším těžko řešitelným problémem je samotný nákup umění do soukromých sbírek, které nelze lustrvat, jelikož pohyb artefaktů je volný. Žádný z umělců si nepřeje být svými kolegy ostrakizován pro to, komu své dílo prodal.

Je zřejmé, že pokud mají finančně podhodnocené umělecké instituce fungovat, budeme muset používat zdravý rozum a pečlivě zvažovat, kterou cestou se vydat, abychom došli k nějakému konsenzu.

### Genderová kategorizace

Korektnost je v případě pohlaví velmi jemná záležitost, která se každého osobně dotýká a může zásadně ovlivnit kvalitu lidského života. Generace žen i mužů, která se považovala už v druhé půli minulého století za přívržence feminismu, se musí







usmívat dnešním dogmatickým heslům, která každého, „kdo není s námi“, téměř pranýřují.

Olej do ohně tohoto tématu však přilévají svorně obě strany: machističtí zastánci mužské nadřazenosti (případně pokrytci všeho druhu udržující si svou moc) i zuřivé ekofeministky zaštiťující se dogmatickou korektností.

Rovnoprávný a spravedlivý podíl žen a všech dalších nespočítatelných pohlaví na politice a veškerém dění je nereálný. Stejně tak nelze rovným způsobem přijímat lidi na umělecké školy, zadávat jim zakázky, vystavovat jejich díla. Kdo tvrdí, že je v umění příliš mnoho mužů, mluví o minulosti. Ženy se v tomto století ale výrazně prosazují i v mnoha dalších oblastech.

Jenže my se podle současných východisek a pravidel korektnosti začínáme porovnávat právě s minulostí, která byla patriarchální a konzervativní. A není to legrace, když se dnes někteří teoretici (pardon, teoretičky) regulérně ptají, co zůstane ve stálých galerijních expozicích, pokud je budeme genderově selektovat. Už dnes se dětem nečtou některé pohádky, protože jsou genderově velmi nespravedlivé a vzhledem k současnému chápání světa i kontroverzní. A jaký byl přístup k ženám v dějinách umění? Na první i druhý pohled rozhodně diskriminující.

Proto už například v roce 2017 po semináři sítě autonomních iniciativ v současném umění Tran-

Po řadě protestů, při kterých demonstranti například nepřetržitě 25 hodin čmárali uhly na podlahu galerie vzkazy připomínající nutnost boje s klimatickou změnou, ukončila ropná společnost BP partnerství s londýnskou galerií Tate Modern v roce 2016. BP sponzorovala galerii 26 let, průměrně šlo o částku přes 200 tisíc liber ročně.

zit vznikl kodex feministické umělecké instituce, ke kterému se přihlásila již řada galerií a dalších institucí. Taková instituce vychází z feministického pojetí práce a stejně jako kvalita programu jsou pro ni důležité vztahy na pracovišti. Jako dočasné řešení genderové nerovnováhy a diskriminace podporuje kvóty a prosazuje minimálně 50procentní zastoupení žen jak v programu, tak ve vedoucích a tvůrčích pozicích instituce. Přílišná horlivost ve snaze být korektní však může na druhou stranu vést až k nezdravé selekci a diskriminaci mužů.

### Umění pro klima

Klimatické změny se týkají globálně celého lidstva a celé planety. Současní umělci (a umělkyně) se k tomuto tématu velmi často vyjadřují – jsou zrcadlem všech sociálních a ekologických problémů. Sledují už bedlivě svoji vlastní uhlíkovou stopu, pracují solidárně ve smysluplných skupinách raději než individuálně, vzdávají se cen ve prospěch ostatních a vůbec zvažují, proč a jak dnes umění vlastně dělat. Na uměleckých školách žádají vzdělání s perspektivou hledící do budoucnosti, a ne do minulosti, jak je tomu dnes v mnohých humanitních oborech.

V okruhu Feministické umělecké instituce vznikla rovněž pražská platforma Umění pro klima, která publikuje na svých webových stránkách prohlášení, v němž se přihlašuje k zodpovědnosti za společnou budoucnost a například vyzývá pražský magistrát,





aby vyhlásil na úrovni města stav klimatické nouze. Mladá umělecká generace chce dál tvořit svobodně, ale deklaruje přitom šetrné chování vůči životnímu prostředí (například loňští finalisté Ceny Jindřicha Chalupického čerpali elektrickou energií pro napájení společné výstavy ze zapůjčených solárních panelů, které byly pro účely výstavy speciálně nainstalovány vedle galerie).

Je zřejmé, že revoluční imperativ mladých je jen slabým vírem v prachu u nohou mocných nadnárodních korporací a politiků. Bohatší a starší vrstva populace se nechce vzdávat konzumního života. Prohlášení Umění pro klima zmiňuje zprávu OSN, že máme jen několik následujících let, abychom přešli na uhlíkově neutrální technologie. Jak dlouho už ale varování vědců posloucháme?

V obavách o klima může současné umění učinit viditelná a obecně pozitivně vnímaná gesta – musí být drzá, nekompromisní, nečekaná, nepovolená... V tom je jeho síla. Obávám se, že na úrovni vyjednávání zástupců alternativních institucí a radních se úspěchu nedosáhne.

Přehnaná korektnost, ať už je polarizovaná jakkoliv, může být nakonec limitem a překážkou pro sebelepší úmysly. Proto s korektností zacházejme s nadhledem i humorem. V některých případech nám naopak může k dosažení cíle paradoxně pomoci právě nekorektnost – v podobě umění může radikálně palčivé téma otevřít.



**Alexandra Bízková**

finanční ředitelka investičního fondu Pro arte

## Souboj titánů

**Z** vývoje uplynulých dvanácti měsíců je patrné, že globální trh s uměním procházel spíše strážlivým obdobím, zvláště v kontextu předchozích rekordních let. Stejně jako další odvětví je navíc nyní zasažen opatřeními, která mají zamezit šíření koronaviru. Kromě zrušených veletrhů umění se jedná o výrazné omezení činnosti aukčních domů i galerií v zasažených oblastech.

Dosud není jisté, jak dlouho tato situace potrvá a jaké budou dlouhodobé dopady na trh s uměleckými díly. Je jasné, že přednost má nyní zdraví obyvatelstva. Přetrvává však důvěra v brzkou stabilizaci a pokračování obchodní činnosti. Naději skýtá druhá polovina roku, kdy by mělo dojít k plánovaným rozprodejům několika špičkových uměleckých sbírek, v hodnotě přesahující jednu miliardu dolarů.

O tyto kolekce se uchází tradiční aukční rivalové Christie's, Sotheby's a Phillips. Dobře si uvědomují, že pro získání přízně majitelů uměleckých děl zůstává klíčová výše nabídnutých finančních záruk na jednotlivé artefakty. Síň tak garantuje, že i v případě relativního neúspěchu aukce bude dílo prodáno za předem stanovenou cenu, ať už samotnému aukčnímu domu či třetí straně.

Extenzivní využívání tohoto finančního nástroje je bezpochyby jedním z motorů akcelerace trhu s uměním posledních let. Doprovází drtivou většinu dražeb prémiových děl, kdy se výrazná část úspěchu prodeje ve skutečnosti rozhoduje v zákulisí, mimo zraky dražitelů. Mírné ochlazení obchodu v uplynulém roce však šlo ruku v ruce se zvýšenou opatrností a snížením těchto pobídek, v případě duopolu Christie's a Sotheby's podle analýzy ArtTactic dokonce v řádech desítek procent.

Okřídlená anglická fráze uvádí, že umělecké sbírky se na trh dostávají pouze v případě takzvaných tří D: debt–death–divorce, tedy zadlužení, úmrtí nebo rozvodu. V tomto případě se nelítostné souboje svádí o pozůstalosti několika legendárních sběratelů a sběratelek, ale též o možnost realizovat soudně nařízený prodej majetku rozvádějících se manželů Mackloweových, kdy se na trh dostanou výjimečná díla Jacksona Pollocka, Pabla Picassa, Andyho Warhola nebo Jeffa Koonse.

Prozatím největší trofej si však překvapivě odnáší galerijní žraloci v čele s obchodníkem Larrym Gagosianem. Ten společně s dalšími významnými hráči, vlastníky galerií Pace a Acquavella, a pomocí značných finančních garancí dosáhl na pozůstalost filantropa Donalda Marrona v hodnotě 450 milionů dolarů. Rozprodej špičkové sbírky – obsahující mimo jiné mistrovská díla Pabla Picassa, Marka Rothka nebo Cy Twomblyho – mimo aukce je úkazem dosud nevídaným, který indikuje proměnu tradičního rozložení sil na trhu s uměním.

# Kam za uměním, až ustoupí pandemie

Vzhledem k pandemii nového typu koronaviru jsou momentálně výstavy v postižených oblastech uzavřené. Pokud se situace v jarní sezoně zlepší, bude možné zhlédnout řadu zajímavých výstav v čele s tou Raffaelovou v Římě nebo van Eyckovou v Gentu. Ani domácí galerijní a muzejní instituce nezahálely: několik velkých retrospektiv připravila Národní galerie, komplexní výstava gotického umění bude k vidění v Hradci Králové a na své si přijdou i milovníci fotografie.



Rembrandt van Rijn, Učenec v pracovně, 1634, © NGP

## **Rembrandt: Portrét člověka**

17. 4. – 30. 8. 2020  
Národní galerie v Praze, Palác  
Kinských

Ještě ke 350. výročí malířova úmrtí, které uplynulo v loňském roce, se vrací výstava, kterou připravila Národní galerie v Praze ve spolupráci s Wallraf-Richartz-Museum v Kolíně nad Rýnem. Východiskem expozice bude Rembrandtovo plátno Učenec v pracovně z roku 1634, které galerie vlastní a od nějž se bude odvíjet i červená nit celé expozice, téma poznání a učenosti, kontemplace a intimity, jak je malíř ve svých dílech zpracovával v průběhu celého svého života. Nebudou chybět ani práce jeho současníků a žáků, stejně tak jako další příklady recepcce jeho děl v následujících epochách. Národní galerie slibuje zápůjčky z mnoha zahraničních prestižních muzeí a galerií včetně The Metropolitan Museum of Art v New Yorku, The National Gallery v Londýně nebo vídeňské Albertiny.





Mikuláš Medek, Velké jídlo, 1951-56, © NGP

## Mikuláš Medek: Nahý v trní

22. 5. – 22. 11. 2020  
Národní galerie v Praze,  
Valdštejnská jízdárna,  
Klášter sv. Anežky České,  
Veletřní palác

Skutečnou lahůdkou pro milovníky poválečného umění bude rozsáhlá retrospektiva Mikuláše Medka (1926–1974) pojmenovaná podle cyklu umělcových existenciálních figurálních obrazů z poloviny 50. let. V loňském roce se na trhu s uměním objevily dvě takové malby, Akce II – Vlňa a Akce I – Vajíčko, velmi dlouho ukryté očím veřejnosti i odborníků. Obě se dostaly do soukromých sbírek v České republice a měly by být vystaveny. Zatímco doma je Mikuláš Medek nejdražším poválečným umělcem a i širší veřejností je vnímán jako originální zjev poválečného umění, který prošel od surrealismu k informelu a nefigurativní malbě, v zahraničí je navzdory svým vysokým kvalitám a přínosu světovému umění dodnes poměrně málo znám. Dokázat, že umělec zcela ob stojí v mezinárodním kontextu, je právě jedním z poslání této výjimečné výstavy.

## Rajlich 100 / Jan Rajlich – Art & Design

24. 4. – 9. 8. 2020  
Moravská galerie v Brně, Pražákův palác

Sté výročí narození brněnského typografa a grafika Jana Rajliche, zakladatele a dlouholetého předsedy Mezinárodního bienále grafického designu Brno, oslaví Moravská galerie výběrem z jeho celoživotní tvorby. Moravská galerie nashromáždila do svých sbírek akvizicemi a dary jak předměty a umělecké artefakty, tak historické dokumenty vztahující se k Rajlichově životu i k jím iniciovanému brněnskému bienále. K výstavě vychází i česko-anglická publikace.

## Kurt Gebauer

6. 3. – 27. 9. 2020  
Národní galerie v Praze, Veletřní palác

Dílo příští rok osmdesátiletého sochaře mapuje rozsáhlá retrospektiva, která představí dosud nejúplněji jeho celoživotní práci. Jeho figurativní tvorba je plná nadsázky a humoru a zpracovává několik opakujících se témat, ať již jde o trpaslíky, vznášející se figury, plavkyně, dívčí postavy nebo motiv hlav. Stejně tak pracuje v několika technikách, které neustále střídá. Z realizací v českých městech si vybavíme například Mozartovu sochu na Zelném trhu v Brně, bronzové svítící kinetické sochy ptáků na Ptačím vrchu v Opavě nebo třeba vzpomínku na Václava Havla v podobě srdce na piazzettě Národního divadla v Praze.



Kurt Gebauer, Děvče na židli, ZŠ Paseky, Ostrava Hrabůvka, 1980, © NGP



## Uprostřed Koruny české – gotické a raně renesanční umění východních Čech 1250–1550

7. 2. – 28. 6. 2020  
Muzeum východních Čech  
v Hradci Králové

Výjimečnou záležitostí je závěrečná výstava pětiletého badatelského projektu několika institucí, Univerzity Palackého v Olomouci, Ústavu dějin umění AV ČR, Národního památkového ústavu a Muzea východních Čech v Hradci Králové, která představí v dosud nebývalé šíři středověké a raně renesanční umění východočeského regionu, jehož přirozeným centrem právě Hradec Králové vždy byl. Návštěvníci uvidí více než čtyři sta vystavených položek, mezi které budou patřit kromě deskových obrazů, celých oltářních nástavců, plastik nebo iluminovaných rukopisů i předměty uměleckého řemesla, jako například bohoslužebné předměty, šperky, keramika nebo kamnové kachle. Výstava prezentuje artefakty v mezinárodním kontextu, k čemuž napomohly zahraniční výpůjčky například z polského Kladska, regionu s dějinami středověkých Čech pevně spojeného, Rakouska nebo Německa.



Gotické a raně renesanční umění východních Čech, © Miroslav Beneš, MVČ Hradec Králové 2020

## Antonín Kratochvíl

13. 5. – 18. 10. 2020  
Galerie hlavního města  
Prahy, Dům U Kamenného  
zvonu

GHMP představuje průřez tvorbou světového fotografa Antonína Kratochvíla, který se jako dvacetiletý po polovině 60. let rozhodl opustit Československo a po mnoha dobrodružných životních peripetiích vystudoval fotografii na Akademii Gerrita Rietvelde v Nizozemsku. V roce 1972 odešel do USA, kde se postupně etabloval především jako dokumentární fotograf a spolupracoval s předními americkými deníky a časopisy. Zaznamenával a zaznamenává nejen živelní katastrofy, válečné konflikty, sociální problematiku, mizející kultury či devastaci krajiny, ale stal se též portrétistou celé řady celosvětově známých osobností, jako například Keitha Richardse, Davida Bowieho, Jeana Rena či Boba Dylana. Třikrát byl oceněn v některé z kategorií World Press Photo.

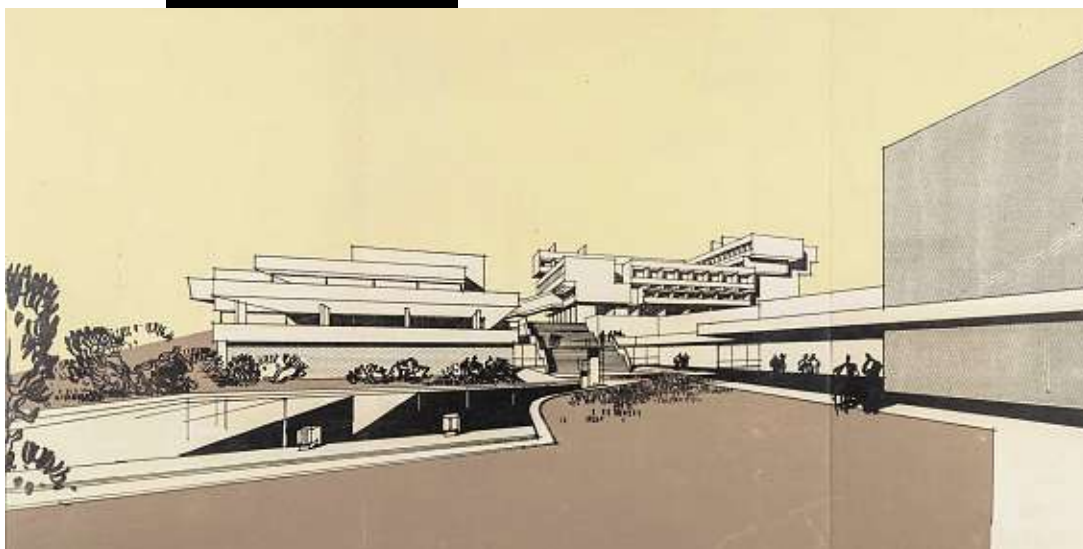


## Nebourat! Podoby brutalismu v Praze

6. 3. – 6. 9. 2020

Národní galerie v Praze,  
Veletřní palác

Velmi aktuální a potřebné téma otevírá výstava **Nebourat! Podoby brutalismu v Praze**, která nabídne na 250 plánů a fotografií brutalistních staveb, jež v hlavním městě vznikaly v 70. letech minulého století. Cílem výstavy je ukázat, že šlo o špičkové architektonické projekty obracející se na Západ a sledující nejmodernější vývoj v architektonické tvorbě, nikoliv diktát tehdy vládnoucí politické garnitury. Po tom, co už jsme řadu těchto objektů ztratili ve znamení ikonoklasmu všeho „komunistického“, je osvěta tohoto typu velmi namístě. Výstava by též měla přispět k diskusi, jak se k těmto stavbám chovat dál, aby se nevratné škody na kulturním dědictví způsobené demolicí těchto významných architektonických počinů dále neděly.



Zdeněk Kuna, Hotel Strahov, 1970, © NGP

## Stanislav Diviš – Květy z ráje

5. 4. – 7. 6. 2020

GASK, Kutná Hora

Retrospektivu kutnohorského rodáka Stanislava Divíše (1953), jednoho ze zakladatelů uměleckého sdružení Tvrdohlaví, originálního výtvarníka, ale také hudebníka, dodnes hlavní tváře skupiny Krásné nové stroje, přichystala Galerie Středočeského kraje. Název výstavy **Květy z ráje** je zároveň pojmenováním jednoho z několika malířských cyklů, které budou na výstavě představeny. Inspiraci k němu autor našel ve vitrážích francouzských gotických katedrál.

## Pavel Nešleha / Vidět jinak

8. 4. – 7. 6. 2020

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Řadu děl výrazného představitele poválečného umění Pavla Nešlehy (1937–2003), vzniklých od 80. let až do roku 2003, bude hostit vůbec poprvé Galerie výtvarného umění v Ostravě. Jde nejen o malby, ale také o práce v dalších médiích: kresby, pastely nebo i digitální tisky. Jejich společným jmenovatelem je kromě principu zvětšených detailů také fenomén světla. Právě světlo, jehož výrazovými i ideovými prostředky se dlouhodobě zabýval, bylo ústředním bodem Nešlehových prací.

Josef Sudek, Fotografie modelu sochy Alegorie Vltavy (Tereška) od Václava Prachnera z roku 1812, 50. léta 20. stol. © UDU AV ČR/ Josef Sudek, dědicové



## Fešandy z šuplíku: Josef Sudek a sochy

26. 5. – 30. 8. 2020

Galerie hlavního města Prahy, Dům fotografie

Dalším výstupem pětiletého projektu Ústavu dějin umění Akademie věd, který zpracovává rozsáhlou část pozůstalosti Josefa Sudka, je výstava věnovaná významné části jeho profesionální práce, byť doposud téměř neznámé, fotografování uměleckých děl. Tentokrát se výstavní projekt zaměřuje zvláště na sochařství, které bylo Sudkovi velmi blízké, a ukáže souvislosti mezi fotografovou zakázkovou a volnou tvorbou. Vedle známých fotografií z chrámu sv. Víta nebo zahrady ateliéru sochařky Hany Wichterlové návštěvníci spatří snímky zhotovené pro sochaře samotné, umělecké spolky nebo nakladatele, které doposud nikdy vystaveny nebyly. Fešandy v názvu výstavy jsou autentické Sudkovo slovo, které pro označení fotografovaných plastik používal, slovo šuplík zase naráží na jejich dosavadní uložení ve fototéce UDU AV ČR.



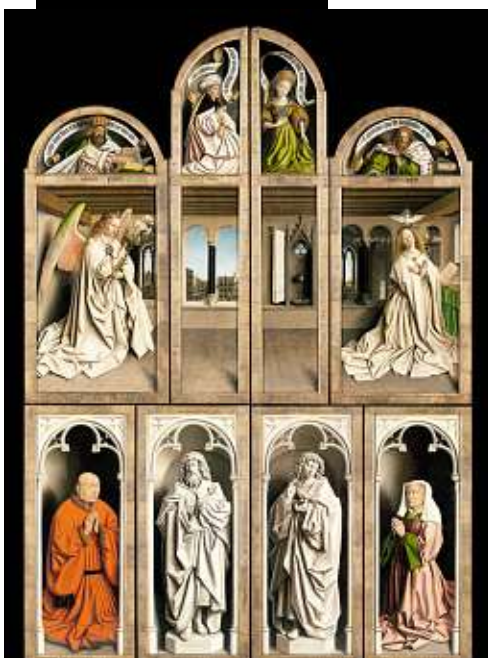
Artemisia Gentileschi: Judith stínající Holoferna, asi 1612-13, © Luciano Romano / Museo e Real Bosco di Capodimonte, Napoli, 2016

## Artemisia Gentileschi

4. 4. – 26. 7. 2020  
The National Gallery, Londýn

Záminkou pro výstavu děl italské barokní malířky Artemisie Gentileschiové (1593-1653/56) byl především objev jejího obrazu, autoportrétu v podobě svaté Kateřiny Alexandrijské, ke kterému došlo v roce 2017 ve Francii a National Gallery ho o rok později zakoupila do svých sbírek. Nechala ho důkladně restaurovat, a jelikož vlastní rozsáhlou kolekci italské barokní malby, včetně dalších Artemisiiných obrazů, rozhodla se poprvé v britské historii uspořádat výstavu této v mnohém výjimečné umělkyně. Výstava představí více než tři desítky malířčiných děl a bude mapovat její kariéru a životní peripetie od počátků, školení v římské dílně jejího otce, caravaggistického malíře Orazia Gentileschiho, až po její osamostatnění v sebevědomou umělkyni, která působila především ve Florencii, Římě a Neapoli.

Jan a Hubert van Eyckové, Gentský oltář (vnější křídla, zavřené), 1432, katedrála sv. Bavona, Gent, © www.lukasweb.be – Art in Flanders vzw



## Henri Matisse

13. 5. – 31. 8. 2020  
Centre Pompidou, Paříž

Výstava Henriho Matisse (1869-1954) v Centre Pompidou vznikla ku příležitosti 150. výročí malířova narození. Musée national d'art moderne se bude v největší pařížské umělcově výstavě od roku 1970 ohlížet za Matissovou tvorbou v devíti kapitolách zaměřených především na jeho vztah k literatuře. K vidění budou jak práce nikdy nevystavené, tak všechna klasická díla z kolekcí Musée national d'art moderne, doplněná o výpůjčky z Matissova muzea v umělcově rodišti, severofrancouzském Le Cateau-Cambrésis, Musée de Grenoble, soukromých sběratelů, ale také z malířova muzea v Nice. Výstavu doplní také jeho písemnosti, koláže a vitráže.

## Raffaello

5. 3. – 2. 6. 2020  
Scuderie del Quirinale, Řím

Originální koncepci zvolili autoři výstavy uspořádané k letošnímu jubileu 500 let od úmrtí jednoho z největších renesančních umělců, Raffaella Sanzia. Výstava začíná jeho působením v Římě, kde vytvořil svá vrcholná díla a kde během řady rozpracovaných projektů v dubnu roku 1520 náhle a zcela nečekaně zemřel. Následuje retrospektivní průchod expozicí, kdy se návštěvník postupně dostává hlouběji a hlouběji do minulosti, z Říma se vrací do Florencie, z Florencie do Umbrie a odtud pokračuje až do Urbina v Markách, kde se tento všestranně nadaný umělec v roce 1483 narodil. Výstava vznikla ve spolupráci s Galerii degli Uffizi, bude k vidění ale také řada výpůjček z celé Evropy.

## Van Eyck: Een optische revolutie (Optická revoluce)

1. 2. – 30. 4. 2020  
Museum voor Schone Kunsten, Gent

Největší van Eyckova výstava vůbec začala na počátku února v belgickém Gentu. Vznikla na základě nového restaurování Gentského oltáře, který Jan vytvořil roku 1432 společně se svým starším bratrem Hubertem, u něhož se vyučil. Představí dohromady s Gentským oltářem desítku van Eyckových prací, což se může zdát jako nevelké množství, je to však polovina všech umělcových známých děl. Zároveň ale autoři zasadili jeho dílo do dobového kontextu a vystavili dalších zhruba 80 maleb Eyckových současníků z Německa, Itálie, Francie a Španělska. Mezi nimi lze dobře sledovat, jak zásadním způsobem umělcovy postupy ovlivnily další vývoj nejen zaalpského malířství.





KATALOG  
GALERIÍ  
A AUKČNÍCH  
SÍNÍ

Bedřich Dlouhý, Krajkář, 1986,  
olej, plátno, 153 × 130 cm.  
Sbírka: Museum Kampa  
– Nadace Jana a Medy Mládkových

# Kokoschka nejdražším malířem na českém trhu



„POHLED Z KŘÍŽOVNICKÉHO PALÁCE OD OSKARA KOKOSCHKY BYL VYDRAŽEN ZA 78,5 MILIONU KORUN. ŠLO O REKORDNÍ ČÁSTKU, KTEROU KDY DRAŽITEL ZAPLATIL ZA OBRAZ NA ČESKÉM AUKČNÍM TRHU,“ ŘÍKÁ VLADIMÍR LEKEŠ, MAJITEL AUKČNÍ SÍNĚ ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY.

## Jak hodnotíte vaši uplynulou sezonu? Jakých obchodních úspěchů se vám podařilo dosáhnout?

Vrcholem loňské aukční sezony byla bezesporu naše říjnová aukce, kde jsme vytvořili nový český rekord prodejem obrazu rakouského malíře s českými kořeny Oskara Kokoschky Praha – Pohled z křížovnického kláštera z roku 1934. Obraz byl vydražen za 78,5 milionu korun. Jedná se tak o nový český aukční rekord. Význam obrazu dokládá i to, že je momentálně vystaven a dlouhodobě zapůjčen ve vídeňském Leopold Museum, kde se nachází nejkvalitnější sbírka obrazů Oskara Kokoschky na světě. Díky našim zahraničním kontaktům jsme zprostředkovali tuto exkluzivní záležitost. Kvůli tomuto dílu byli v Leopold Museum dokonce ochotni urychleně přebudovat svoji stálou expozici.

Mimo to jsme dosáhli skvělých výsledků i u mnoha dalších autorů.

## O jaké autory je mezi investory největší zájem?

Aktuálně na českém aukčním trhu jednoznačně dominuje František Kupka. Naši aukční síň prošlo několik jeho významných děl a na jeho tvorbu se specializujeme. Na našich aukcích jsme dosáhli vynikajících výsledků například obrazem Série C.I. (Protihodnoty) z roku 1935 nebo Tvar modré z roku 1913. Mezi další velmi ceněné autory patří Josef Šíma, který měl blízko k surrealismu, nebo hlavní představitel české moderny Josef Čapek.

## Pozorujete na českém aukčním trhu nějaký zajímavý trend?

Český aukční trh pomalu směřuje od starých mistrů k současnému umění. Zájem o koupi uměleckých děl současných autorů neustále narůstá. Naše aukční síň zastupuje dva z nejvýraznějších mladých umělců českého původu Hynka Martince a Jana Gemrota. Dílo Hynka Martince dosahuje mezinárodního uznání. Například nyní vystavuje s velkým úspěchem ve švédské a následně finské Národní galerii. Dále budeme v létě letošního roku pořádat samostatnou prodejní výstavu Jana Gemrota, který exceluje svým hyperrealistickým projevem a expresivním rukopisem. V současnosti s velkým úspěchem vystavuje v Čechách a v Německu.

## Jaká díla nabídnete v nadcházející aukci?

Na naší příští prestižní aukci nabídneme hned několik mistrovských děl. Velmi cennou položku představuje olej s názvem Děti v trávě z roku 1933 od Josefa Čapka. Aukce rovněž představí unikátní obraz od mistra šerosvitu a světla Jakuba Schikanedera Zimní květ z roku 1887, který byl po dlouhá léta veřejnosti neznámý. Dále budeme dražit hned několik vzácných děl od Františka Kupky. Jedná se například o jeho brilantně provedený obraz z roku 1897 Biblioman, který se řadí k jeho důležité přípravné studii k zásadnímu obrazu Biblioman nacházející se ve sbírkách

Pražského Hradu, nebo magické dílo La Voie du silence 1 (Cesta ticha 1) z roku 1898. Pozornost sběratelů jistě přitáhne i František Tichý a jeho překrásný obraz Arlecchino z roku 1938, kde se autor inspiroval světoznámou commedia dell'arte.

Do aukce jsme získali také vzácné dílo autorky Věry Janouškové – Plotna, která dovařila. Dále nabídneme práce významných autorů, jako jsou například Emil Filla, Václav Špála, Kamil Lhoták, Milan Grygar, Jiří Hilmar nebo Běla Kolářová.

## ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY

### O GALERII / AUKČNÍ SÍNĚ

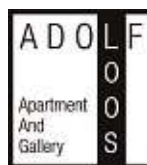
- Přední český aukční dům na trhu s uměním;
- klade důraz na pravost všech nabízených děl, která pečlivě prověřuje se uznávanými českými i zahraničními odborníky a restaurátory;
- jako jediná aukční síň v České republice poskytuje doživotní záruku pravosti prodávaných uměleckých předmětů;
- ředitel Vladimír Lekeš, znalec umění, je zapsán v prestižním Guide international des experts et spécialistes, France;
- společnost drží tři místa v top 5 žebříčku nejdražší prodaných obrazů na aukci v České republice (První místo **Oskar Kokoschka**: Praha – Pohled z křížovnického kláštera, třetí místo **František Kupka**: Série C.I., čtvrté místo **František Kupka**: Tvar modré).

### ZAMĚŘENÍ / GALERIE A AUKČNÍ SÍŇ

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** obrazy, plastiky, design

**POČTY VÝSTAVNÍCH / AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ:** 3/2

**PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO:** individuální (podle ceny díla)



**ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY**

**ADRESA:** U Starého hřbitova 40/6,  
110 00 Praha 1

**TELEFON:** +420 728 882 236

**E-MAIL:** loos@aloos.cz

[www.aloos.cz](http://www.aloos.cz)



# ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY VÁS SRDEČNĚ ZVE NA AUKCI UMĚNÍ VE VÝSTAVNÍ SÍNĚ MÁNES.

Masarykovo nábreží 250/1, Praha 1



JOSEF ČAPEK, *DĚTI V TRÁVĚ*, 1933, olej na plátně



[www.aloos.cz](http://www.aloos.cz)

HN057427-1



## European Arts s rekordním Milanem Grygarem

**„AUKCE ZAMĚŘENÉ NA POVÁLEČNÉ A SOUČASNÉ UMĚNÍ POTVRDILY MÁ SLOVA O NASTUPUJÍCÍ SÍLE DĚL SPADAJÍCÍCH DO TOHOTO OBDOBÍ. ČERNÁ MALBA Z ROKU 1987 SE NA LOŇSKÉ ZÁŘIJOVÉ AUKCI VYDRAŽILA ZA 1,55 MILIONU KORUN,“ ŘÍKÁ ALBERT TRNKA, ŘEDITEL AUKČNÍ SÍNĚ.**

### European Arts patří mezi přední hráče na českém aukčním trhu. Jak hodnotíte vaše prodeje za minulý rok?

Na naší pozici na trhu pracujeme od počátku existence naší aukční síně. S tím souvisí i naše nastavení klientského servisu, který považujeme za jeden z nejkvalitnějších v současném českém prostředí v oblasti prodeje umění. Nejen tento fakt, ale i naši schopnost pracovat s nabídkou jedinečných děl.

Co se týká výsledků aukčního trhu pro rok 2019, v případě hodnocení výsledků naší síně, bych rád upozornil na neobvyklé úspěchy, jak na poli děl přesahujících hodnotu milion korun, tak vyrovnané výsledky u děl za statisícové částky.

### Která díla to jsou?

Kdybychom přihlíželi k položkám za milionové částky, nelze opomenout dílo od Jana Zrzavého *Bretaňská krajina*. Jedná se o jedinečné dílo z autorova nejlepšího období, navíc s námětem autorovy milované Bretaně. Dalším významným dílem, které se v naší aukční síni v minulém roce dražilo, byl obraz *Koupání* od Antonína Hudečka, jenž dosáhl na částku čtyři miliony dvě stě tisíc korun a opět zdůraznil jedinečnost tohoto malíře na českém trhu s uměním.

Aukce zaměřené na poválečné a současné umění potvrdily má slova o nastupující síle děl spadajících do tohoto období. Což se postupně naplňuje například při dražbách děl Josefa Šímy, Mikuláše Medka či Milana Grygara, jehož černá malba z roku 1987 se na zářijové aukci vydražila za rekordních milion pět set padesát tisíc korun. Vnímám to jako velkou satisfakci a jakési zrcadlení nastupující tendence vkusu a přístup dražitelů v Česku.

### Pořádáte aukce obvykle na jaře a na podzim. Léto a zima prodeji uměleckých děl nesvědčí?

Máte pravdu, hlavně pokud se bavíme o živých aukcích kvalitních uměleckých děl, jsou celosvětově zavedeny jarní a podzimní termíny. Má to svou logiku, která vychází z ekonomických cyklů během roku. Dalším významným faktorem je čas dovolených, ten jednoduše není pro aukce vhodný.

### Děláte velké sálové a večerní aukce, tzv. evening sale. Čím se od sebe liší?

European Arts nabízí dva typy aukcí. Tzv. evening sale je aukce koncipovaná do prostor naší galerie na Senovážném náměstí, pravidelně zde nabízáme okolo 120 položek k dražbě.

Specifikum těchto aukcí spočívá v možnosti dražit nejen v sále, po telefonu či na pevný limit, ale také můžete dražit on-line a sledovat video-přenos z aktuální aukce. Velká sálová aukce se již pravidelně koná v prostorách Obecního domu. Tento typ aukce obnáší spíše konzervativní koncepci, kdy dražba probíhá ve velkém prostoru, který umocňuje

jeho jedinečná výzdoba. Co dále specifikuje tento druh aukce, je vyšší počet ojedinělých děl. Aukce v Obecním domě má tu nejvyšší kvalitu a atmosféru mezinárodní dražby. Tyto aspekty si bereme stále za svůj základní úkol a součást našeho renomé.

Nicméně doba se vyvíjí a všichni musíme reagovat na přání zákazníků. Z tohoto důvodu jsme v letošním roce zavedli i klasické on-line aukce. Musím konstatovat, že i tato platforma se ukazuje jako zajímavá. Myslím, že především pro začínající sběratele je možnost obrazy prohlížet a kupovat od monitoru počítače a z pohodlí domova zajímavou příležitostí, jak proniknout do světa umění.

## EUROPEAN ARTS

### O GALERII / AUKČNÍ SÍNĚ

Aukční síň a galerie European Arts je dlouhodobě jednou z nejúspěšnějších aukčních síní v České republice a drží mnoho významných aukčních rekordů na tuzemském trhu s výtvarným uměním. Její zaměstnanci, odborní poradci a kunsthistorici mají dlouholetou zkušenost s prodejem obrazů a uměleckých děl, zajišťovali například prodej obrazů ze sbírek průmyslníka Jindřicha Waldese, Richarda Morawetze, Emila Saluse a dalších významných soukromých kolekcí.

### ZAMĚŘENÍ / AUKČNÍ SÍŇ A GALERIE

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** obrazy a výtvarné umění

**POČET AUKCÍ ROČNĚ:** 4

**PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO:** od 5 do 20 %

**PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO:** 24 %

EUROPEANartS

**AUKČNÍ SÍŇ EUROPEAN ARTS INVESTMENTS S. R. O.**

**ADRESA:** Senovážné náměstí 8,  
110 00 Praha 1

**TELEFON:** +420 233 342 293, +420 775 435 311

**E-MAIL:** info@europeanarts.cz, nabidky@europeanarts.cz

[www.europeanarts.cz](http://www.europeanarts.cz)



# S láskou k umění...

[www.europeanarts.cz](http://www.europeanarts.cz)

PŘIJÍMÁME OBRAZY DO NAŠICH EXKLUZIVNÍCH AUKCÍ V ROCE 2020



Historicky nejvýše vydražené dílo Josefa Čapka, V červnu (detail)

Prodáno za: 17 512 000 CZK

**23. května 2020**

13.00 hodin

Velká sálová aukce v Obecním domě

Výběr mistrovských děl

**6. října 2020**

18.00 hodin

Večerní galerijní aukce

Post War & Contemporary Art

**22. listopadu 2020**

13.00 hodin

Velká sálová aukce v Obecním domě

Výběr mistrovských děl

AUKČNÍ SÍŇ | GALERIE | PORADENSTVÍ

EUROPEANartS



## Galerie KODL dosáhla vloni historického úspěchu

NA PODZIM ROKU 1989 SPOLUPOŘÁDAL MARTIN KODL PRVNÍ VEŘEJNOU AUKCI V JEŠTĚ SOCIALISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU. V LOŇSKÉM JUBILEJNÍM ROCE JEHO GALERIE USPOŘÁDALA DVĚ AUKCE, NA KTERÝCH POPRVÉ V ČESKÉ HISTORII OBRAT PŘESÁHL 600 MILIONŮ KORUN. MAJITEL GALERIE KODL POCHÁZÍ Z RODINY, VE KTERÉ JE SBĚRATELSTVÍ OBRAZŮ TRADICÍ JIŽ OD 19. STOLETÍ. MÁ TŘI DĚTI, KTERÉ POKRAČUJÍ V RODINNÉ TRADICI.

**Loni na podzim jste oslavil třicet let od chvíle, kdy jste byl jedním z těch, kteří na Žofíně zahájili novodobou aukční éru naší země. Jak se to tenkrát seběhlo?**

První aukci jsem připravoval společně s přáteli v říjnu 1989 pod názvem Antikva Nova Praga. Dražilo se 387 položek a prodalo se jich 200, z celkové vyvolávací ceny 3 296 510 Kč dosáhla prodaná díla hodnoty 1 538 160 Kč. Obrazy tenkrát nikoho moc nezajímaly, většinu nabídky tvořily sochy, plastiky a starožitnosti. Zatímco celková úspěšnost aukce byla 52 procent, v sekci obrazů činila jen 28 procent. Ze 167 dražených obrazů se jich prodalo pouze 46 v celkové ceně 474 100 Kč.

Úctyhodné na první aukci bylo především její samotné konání, vysoká návštěvnost a skvostná atmosféra. Velký sál Žofína ovládly neuvěřitelné emoce, v období socialismu totiž bylo pořádání aukcí nezákonné. Jsem rád, že první akce tohoto druhu a my jsme se mohli vydat na dlouhou a dobrodružnou cestu, která nás dovedla až k historicky nejúspěšnějším aukcím a mnoha působivým autorským rekordům.

**Můžeme vůbec srovnávat tehdejší aukci s těmi soudobými?**

Takřka to není možné, lišila se nabídka i výsledky. Jen atmosféra v sále je dnes stále úžasná. Tehdy se prodávala díla z konce 19. století nebo období socialismu, protože tvorba z první republiky nebyla vůbec v kurzu. Během komunistického režimu bylo totiž toto období prezentováno velmi negativně.

Teprve v posledních deseti letech začíná kvalita rezonovat i po finanční stránce, o čemž svědčí neustále rostoucí cena děl obrazů z první republiky nebo renomovaných autorů. Na obou našich loňských aukcích padaly autorské rekordy. Částka 78 milionů byla celosvětově nejvyšší cenou za dílo Františka Kupky.

Utržili jsme rekordních více než 630 milionů korun a prodali jsme 97 procent položek, což je vynikající výsledek nejen v rámci Česka. Lepší oslavu 30. výročí si mohu jen těžko představit.

**Co je pro vás v tomto výčtu nejdůležitější?**

Cením si především celkové procentuální úspěšnosti aukce. Cokoliv nad 80 procent je považováno za úspěch a my jsme téměř na plném prodeji. Za tímto číslem se skrývá obrovské know-how, zkušenosti a desítky let poctivé práce celého týmu lidí. A z toho mám opravdu nesmírnou radost.

**Na co se nejvíce soustřeďuje zájem kupujících? Co ještě trh nabízí?**

V dlouhodobém horizontu je největší zájem o českou modernu. Považuji to za velice logické a oprávněné – česká moderna je totiž velice kvalitním

a silným fenoménem na české výtvarné i kulturní scéně, se silným přesahem nejen do Evropy, ale i do zámoří. U nás se pravidelně výborně prodávají i obrazy 19. století, což mě osobně velice těší.

Stále lze na aukcích objevit poklady, velice kvalitní autory z 19. století, české impresionisty a postimpresionisty, českou modernu, poválečnou tvorbu. To jsou díla, do kterých se vyplatí investovat, protože jejich hodnota v čase nejspíš poroste. Stávají se součástí soukromých sbírek a na trhu se budou objevovat čím dál méně často a spíše jako rarity.

V aukcích se čím dál více objevuje také současná výtvarná scéna, o kterou je u nás velký zájem, což naznačuje dosud stoprocentní úspěšnost jejich prodeje. Jejich zastoupení v aukci navazuje na Letní výtvarné salony, které pořádá Kodl Contemporary za účasti všech mých tří dětí pod vedením nejstaršího syna Matyáše.

**Roste zájem investovat do umění u movitějších klientů?**

V Česku stále přibývá lidí, kteří mají více a více peněz. Mnozí investoři se rozhodnou vložit své finance do uměleckých děl proto, že buď mají umění rádi, nebo se o ně začínají zajímat a chtějí si k němu vytvořit vztah. Často se i z pragmatických investorů stanou zapálení sběratelé.

**Není pro vás, milovníka umění a sběratele, trochu zvláštní přepočítávat vše jen na peníze?**

Investice do umění je dnes velký byznys a musíme to akceptovat. Já jsem celoživotní sběratel a podle toho k obrazům přistupuji. S mojí mentalitou bych se asi pomalu začal ztrácet. Naštěstí mé děti vnímají svět investic jinou optikou. Můj syn je vystudovaný ekonom a doslova si libuje ve statistikách, analýzách a financích. Poskytuje tedy našim klientům informace tohoto druhu. A dělá to dobře. Já zase považuji za velkou výzvu, když mohu klienty, kteří chtějí výhodně uložit své peníze, postupně seznamovat s uměním. Funguji jako jejich rádce a průvodce. Těší mě, že nakonec se většina z nich stane skutečnými sběrateli.

**Kdo dnes nejvíce nakupuje umělecká díla?**

Nejčastěji nakupují obrazy úspěšní podnikatelé středního a vyššího věku. Činí mi velkou radost, že také čím dál více přibývá mladších lidí, kteří se o umění zajímají a nakupují ho. Nejmladší generace tvoří překvapivě silnou skupinu kupců obrazů, kteří umění vnímají jako součást života a jsou ochotni za něj utrácet. Zatím se zaměřují na menší a levnější díla jako jsou grafiky, umělecká fotografie či na současné autory, ale s jejich rostoucími příjmy lze předpokládat i narůstající investice do umění.



**Jak začít, pokud chceme dobře uložit peníze a neprodělat?**

Všem zájemcům o investice do umění radím, aby se nejprve v oboru trochu vzdělali, neboť nejde jen o peníze, ale i o určitý rozhled. V době internetu není problém se alespoň základně zorientovat. Nejlepší je ovšem se na obrazy chodit dívat, navštěvovat výstavy, studovat odbornou literaturu, dnes si navíc můžeme zajet do galerií ve Vídni nebo v Paříži. Získá tak představu, jestli se mu líbí 19. století, postimpresionismus, moderna nebo současné umění. V zásadě by ale lidé měli kupovat obrazy, které se jim líbí. A měli by být napojeni na někoho, kdo umí kvalitně poradit.

**Na koho se tedy obrátit, pokud se rozhodnu nakupovat?**

Začínající investor i sběratel se neobejdou bez pomoci nezávislého odborníka, který jim pomůže s bezpečným rozdělením finančních prostředků. Pro lepší orientaci na trhu s uměním pomohou galeristé a odborníci v některých renomovaných aukčních síních, prodejních galeriích i starožitnictvích. Pro diverzifikaci rizik při nákupu investičního charakteru je vhodné vybírat díla tak, aby byla různorodá a pokrývala různá období, čímž se zmenšují rizika výkyvů cen na trhu s uměním.

**Kromě umění se věnujete také charitě. Koho a proč podporujete?**

Považuji to za samozřejmost. Již se stalo tradicí, že prvních deset děl se na našich aukcích draží ve prospěch nějakého charitativního projektu či neziskové organizace. Dlouhodobě podporujeme Centrum Paraple, spolupracujeme také s Pamětí národa, pomáháme rovněž Kontu Bariéry, Nadačnímu fondu Kolowrátek a mnoha dalším.

Nově jsme se rozhodli podpořit Nadaci Bátor Tábor. Jedná se o projekt, jehož smyslem je pomáhat těžce nemocným dětem a jejich rodinám. V roce 2007 se nadace stala členem celosvětové sítě SeriousFun Children's Network, kterou založil slavný herec Paul Newman. Letos v říjnu pro ně uspořádáme velkou samostatnou aukci. Dražit budeme díla vybraných současných autorů. Podpoříme tak ty, co se musí už v dětství vyrovnávat s nejtěžší výzvou v životě.

**GALERIE KODL****O GALERII**

Galerie KODL je aukční, prodejní a výstavní síň založená na více než stoleté rodinné sběratelské tradici. Zaměřuje se na nákup a prodej obrazů, kreseb, grafik a plastik českého výtvarného umění 19. a 20. století. Během roku pořádá tematické výstavy a Letní výtvarný salon. Zajišťuje také odborné konzultace, soudněznalecké posudky a expertizy, restaurování či rámování obrazů. Galerie si zakládá na záruce prodáváných uměleckých děl a na maximálně profesionálním přístupu. V čele špičkového týmu odborníků a historiků umění stojí současný vlastník, soudní znalec PhDr. Martin Kodl.

**ZAMĚŘENÍ / AUKNÍ, PRODEJNÍ A VÝSTAVNÍ SÍŇ****SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** obrazy a výtvarné umění**POČTY AUKNÍ ROČNĚ:** 2**PROVIZE:** 20 %**ROČNÍ OBRAT:** cca 670 mil. Kč

**KODL**  
GALERIE

**GALERIE KODL****ADRESA:** Národní 7,  
110 00 Praha 1**TELEFON:** + 420 251 512 728,  
+ 420 602 327 669**E-MAIL:** galerie@galeriekodl.cz[www.galeriekodl.cz](http://www.galeriekodl.cz)

HN057372

**KODL**  
GALERIE

KODL – TRADICE OD ROKU 1885

**PŘIJÍMÁME  
OBRAZY  
DO JARNÍ  
AUKCE**

Národní 7, Praha 1  
[www.galeriekodl.cz](http://www.galeriekodl.cz)

VÁCLAV ŠPÁLA: WEILŮV MLÝN, olej na plátně, 1927, rozměry 65 x 81 cm, vyvolávací cena: 2 500 000 Kč, odhadní cena: 3 000 000 až 4 000 000 Kč

HN057372

FOTO: DOROTHEUM



### Českému aukčnímu trhu se daří. Jak vy ze svého pohledu hodnotíte uplynulou sezonu?

Loňský rok byl pro naši společnost rokem velkých změn, na které se nám ale podařilo rychle adaptovat. A velmi mě potěšilo, že se změnou jsou spokojeni i naši zákazníci, jak kupující ve vídeňských aukcích, tak prodávající.

Kladné výsledky trhu s uměním jsou samozřejmě odrazem dobrých výsledků celé české ekonomiky, a pokud se bude dařit ekonomice, bude nadále koupě umění v kurzu. I dosažené ceny za práce českých autorů v našich vídeňských aukcích potvrzují tento trend.

### Podařilo se vám dosáhnout i nějakého rekordu? Případně jaké zajímavé položky se vám podařilo vydražit?

Pro mě osobně byla velkým zážitkem říjnová aukce obrazu z úzkého okruhu renesančního génia Raffaela. I když jsem nic takového nepředpokládal ani já, ani kolegové z oddělení starých mistrů, zákazník, kterého jsem během aukce zastupoval po telefonu, se rozhodl pro opravdu srdnatý boj o tuto krásnou práci. A byť jsme nakonec obraz společnými silami nevydražili, vzdát boj na částce 1,32 milionu eur, když původní odhad byl 300 až 500 tisíc eur, byl opravdu mimořádný zážitek.

### O jaký typ děl, starožitností, projevují vaši klienti největší zájem? Co je nyní mezi sběrateli, jak se říká, „trendy“?

Už řadu let platí, že největší zájem je o klasickou modernu, především kubismus a surrealismus, což jsou ale také vlastně díla v nejvyšších cenových kategoriích.

V řádech milionů se už prodávají i práce na papíře některých autorů a nemusí se jednat jen o Františka Kupku. Řada sběratelů se snaží doplňovat svoje sbírky o autory, které dříve nepovažovala pro svoje kolekce za zásadní.

V loňském roce byla třeba věnována velká pozornost Mikuláši Medkovi, jehož několik prací na aukčním trhu strhlo lavinu zájmu o tohoto českého malíře. Ale vlastně je to potvrzení rostoucího zájmu o české poválečné umění obecně.

### Jaké akce připravujete pro nejbližší období? Na co se příznivci umění mohou těšit?

Finíší přípravu katalogů pro naše velké aukce, tzv. Classic Week, tedy starých mistrů i umění 19. století, které se konají na konci dubna. V těchto aukcích už samozřejmě sledujeme nejen nabídku bohemik, která budou zajímat kupující z České republiky, ale budeme sledovat také výsledky děl, která jsme pro vídeňské aukce získaly od českých zákazníků. A paralelně se připravujeme na dubnový Týden umění, během kterého chceme zákazníkům v našich pražských výstavních prostorách představit grafický cyklus The Strip Street Ladislava Sutnara.

## Dorotheum v dubnu láká (nejen) na staré mistry

„NEJBLIŽŠÍ VELKOU DRAŽEBNÍ UDÁLOSTÍ VÍDEŇSKÉ AUKČNÍ SÍNĚ BUDE CLASSIC WEEK, AUKCE STARÝCH MISTRŮ I UMĚNÍ 19. STOLETÍ. PARELNĚ S NÍ BUDE PROBÍHAT V PRAŽSKÉ KANCELÁŘI TÝDEN UMĚNÍ,“ ŘÍKÁ MICHAL ŠIMEK, ŘEDITEL PRAŽSKÉ REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘE DOROTHEUM.

### Prostřednictvím vaší aukční síně bude nabízena také početná kolekce grafických prací Bohuslava Reynka. O jaká díla půjde?

Aukce nabízí 14 Reynkových grafických listů, z nichž devět pochází ze sbírky Anne Marie Beslier a pět ze dvou českých soukromých sbírek. Anne Marie Beslier navštěvovala Petrkov od 60. let 20. století, přátelila se s Bohuslavem Reynkem i jeho rodinou, se kterou udržovala velmi přátelské styky i po Reynkově smrti. Podstatnou část její kolekce Reynkových listů jsme dražili s velkým úspěchem již v roce 2018, snad se nám tedy na tento úspěch podaří navázat i s těmito nádhernými listy.

## DOROTHEUM

### O GALERII

Dorotheum je největším aukčním domem ve střední Evropě. Jeho tradice sahá až do roku 1707, kdy bylo založeno římským císařem a českým králem Josefem I. V čele se čtyřmi aukčními týdny nabitými špičkovými pracemi klasické moderny i mezinárodní poválečné scény, starých mistrů a umění 19. století a celkem sedmi stovkami aukcí ročně patří Dorotheum k vedoucím evropským aukčním domům, v jejichž aukcích hojně prodávají i nakupují také zákazníci z Česka.

### ZAMĚŘENÍ: AUKČNÍ DŮM

**SPECIALIZACE:** výtvarné umění, design, šperky, historická vozidla

**POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ:** 700 aukcí

**PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO:** 9,6–22 %

**PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO:** 15–28 %

**DOROTHEUM**  
SEIT 1707

### DOROTHEUM GMBH & CO KG

**ADRESA:** Dorotheergasse 17,  
1010 Wien

**TELEFON:** +43 1 515 600

**E-MAIL:** kundendienst@dorotheum.at

### REPREZENTAČNÍ KANCELÁŘ

**ADRESA:** Ovocný trh 580/2  
110 00 Praha 1

**TELEFON:** +420 224 222 001

**E-MAIL:** info@dorotheum.cz

[www.dorotheum.com](http://www.dorotheum.com)



# DOROTHEUM

ZALOŽENO 1707

## Classic Week

Staří mistři, Šperky,  
Obrazy 19. století, Starožitnosti

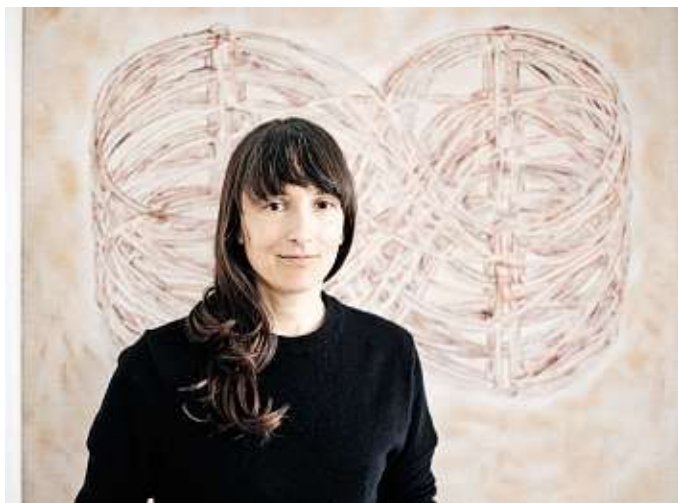
28.–30. dubna 2020

Palais Dorotheum, Dorotheergasse 17, Wien  
[www.dorotheum.com](http://www.dorotheum.com)



Eugene von Blaas (Albano 1843–1931 Benátky)  
Ranní přivítání, olej na plátně, 175 × 100 cm,  
odhadní cena 120 000–180 000 €  
Obrazy 19. století, 29. dubna 2020  
Palais Dorotheum, Wien

FOTO: KIVA



### **Zabýváte se prodejem převážně současného umění, zaznamenali jste za pět let, co jste na trhu, nějakou změnu zájmu o tento segment?**

Náš aukční dům sice na trhu působí teprve pět let, nicméně i před tím jsme oba s kolegou pracovali v oboru pro jiný subjekt, takže trh s uměním už sledujeme déle než 15 let. Myslím, že za tu dobu jsou změny patrné.

Nechci zmiňovat jen to, že se nám jako aukčnímu domu, který je primárně zaměřen na současné umění, daří fungovat, objevovat a obohacovat domácí scénu trhu s uměním. Vidíme i u dalších kolegů, jež se donedávna zaměřovali výhradně na prodej umění klasické moderny a poválečného umění, že i oni se snaží svoji nabídku rozšiřovat o díla současných umělců. Nebo alespoň nabídnout jako doplňkový program pořádání prodejních výstav a přehlídek zaměřených na současnou, mladou scénu. Přichází k nám také více klientů a sběratelů, kteří se chtějí na tomto poli zorientovat. Sbírají třeba i delší dobu, ale k současnému umění se teprve dostávají. Sami to často vnímají jako nutnost.

### **Ve vaší nadcházející desáté aukci bude dražena soukromá sbírka současného umění. Nebudu se ptát na důvody, proč majitel sbírku rozpouští, ale na to, čím (jestli) je sbírka unikátní?**

Ano, je tomu tak. Koncem dubna budeme dražit kompletní sbírku jedné provenience. Jsme rádi, že jsme od sběratele dostali důvěru k tomu tuto záležitost zrealizovat právě my. Samozřejmě je škoda, že sbírka nebude nabízena jako celek. Bohužel takové řešení je časově náročnější a šance na úspěšný prodej klesají, protože můžete oslovit jen několik málo sběratelů. Nabízená sbírka je zaměřena na současnou českou uměleckou scénu a s celou koncepcí sběrateli od počátku pomáhala dvojice výtvarníků. Jejich poučení, orientace i vkus se samozřejmě promítají i do výběru děl a celkového směřování sbírky. Nutno ale říct, že v momentě, kdy se skloubilo finanční zázemí sběratele a know-how umělců na pozici konzultantů, mohla vzniknout zajímavá sbírka zaměřená na české umění od 90. let až po současnost. Najdeme tu Jana Nálevku, Michala Pěchoučka, Alici Nikitinovou, Jiřího Kovandu, Stanislava Zipseho a mnoho další.

### **Od čeho se odvíjí určování ceny děl umělců, kteří jsou na trh uvedeni poprvé? Máte s tímto zkušenosti, uvedli jste poprvé někoho na trh?**

Určování ceny je komplexní skládáčka, do níž musí naráz zapadnout vícero faktorů, jež cenu ovlivňují. V zásadě to záleží na autorovi, jak a na kolik si své práce cení. Jsou umělci, kteří mají jasnou představu o tom, kolik by jejich díla měla stát, a pak jsou takoví, kteří nemají tušení a rádi si nechají poradit.

V případech, že autor sám je ochoten o nastavení ceny hovořit, může potom vést dialog, kde každá strana má své argumenty a společně dojdeme k nějakému výsledku. Nicméně v zásadě by se vždy mělo jednat o komparaci „co nejpodobnějšího materiálu“.

## **Etcetera nabídne sbírku současného umění**

**KONCEM DUBNA BUDE AUKČNÍ SÍŇ ETCETERA DRAŽIT SBÍRKU ČESKÉHO UMĚNÍ JEDNÉ PROVENIENCE.**

**„NABÍDNEME CELOU ŘADU CENĚNÝCH AUTORŮ, JAKÝMI JSOU NAPŘÍKLAD JIŘÍ KOVANDA NEBO MICHAL PĚCHOUČEK,“ PROZRAKUJE PAVLA KOSAŘ, SPOLUJATELKA SPOLEČNOSTI.**

Díváme se tedy na autory generačně spojené, již prošli podobným studiem a mají za sebou podobnou výstavní historii. Za důležitý považujeme i pohled kritiky a ohlasy na autorova díla. Pak přecházíme k těm méně komplexním faktorům toho daného díla (formát, médium, edice atd.).

Na aukční trh jsme už několikrát uváděli autory poprvé. V jedné kategorii šlo o úplně začínající umělce, čerstvé absolventy nebo ještě studenty (Jiří Staněk, Břetislav Malý, Přemysl Procházka, Martina Valchářová, Aleš Zapletal).

Další kapitolu pak tvoří autoři už etablovaní, uznávaní, jen trhem úplně opomíjení (Marian Palla, Tomáš Ruller, Lenka Klodová...). V takových případech jsme pak s autory cenovou politiku a strategii nastavovali velmi citlivě.

## **ETCETERA**

### **O GALERII**

Etcetera Auctions je aukční dům a galerie zaměřená především na prodej českého současného a poválečného umění. V brněnských prostorách Etcetera Gallery můžete sledovat pravidelný výstavní program. Aukce uměleckých děl probíhají dvakrát do roka v pražské Galerii U Betlémské kaple. Příští, již desátá aukce proběhne 25. 4. 2020. Etcetera poskytuje komplexní služby spojené s nákupem i prodejem výtvarného umění.

### **ZAMĚŘENÍ: AUKČNÍ DŮM A GALERIE**

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** poválečné a současné umění

**POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ:** 6/2

**PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO:** 18 %

**PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO:** 23 %

## **ETCETERA**

**ETCETERA AUCTIONS S.R.O.**

**ADRESA:** Grohova 2, 602 00 Brno

**TELEFON:** +420 773 511 799,  
+420 777 074 796

**E-MAIL:** info@etcetera-auctions.com

[www.etcetera-auctions.com](http://www.etcetera-auctions.com)



AUKCE  
ETCETERA 10

25. dubna 2020

Galerie U Betlémské kaple, Praha

# POST-WAR & CONTEMPORARY ART



+PRIVATE ART  
COLLECTION

WWW.ETCETERA  
-AUCTIONS.COM



## Arthouse Hejtmánek s rekordním Medkem

DŮM ZE 17. STOLETÍ V PRAŽSKÉM BUBENČI JE JAKO STVOŘENÝ K TOMU, ABY SLOUŽIL UMĚNÍ. OD ROKU 2012 ZDE SÍDLÍ ARTHOUSE HEJTMÁNEK. DRAŽÍ SE ZDE VYSOKO, AKCE I (VAJÍČKO) MIKULÁŠE MEDKA ZA 57 MILIONŮ KORUN. HOVOŘÍME S TOMÁŠEM HEJTMÁNKEM, GALERISTOU A MAJITELEM AUKČNÍHO DOMU.

### Loňský rekordní prodej Medkova obrazu znamenal nové aukční maximum v kategorii poválečného umění. Proč byl právě o tento obraz takový zájem?

Jistě sehrála roli skutečnost, že se na počátku loňského února vydražil jiný Medek ze stejného období na Floridě za 25 milionů. Díky tomu možná majitelé Vajíčka, které jsem čtyři roky přemlouval, aby obraz dali do aukce, svolili a obraz se nakonec ke mně dostal. Když jsem ale nastavoval jeho vyvolávací cenu na 8 milionů, odhadoval jsem, že by se mohl vydražit tak za 20–25 milionů. Majitelé byli po aukci s výslednou cenou 57 milionů maximálně spokojeni.

A proč takový zájem? Jde o ikonický obraz z Medkova nejlepšího období, z doby, kdy na tom autor byl vlastně úplně nejhůř, nemohl se živit malováním, měl existenciální problémy. V tom obraze lze nalézt spoustu symboliky, je to taková Mona Lisa 20. století, unikátní dílo. U takto výjimečného obrazu nikdy cenu neodhadnete, kdyby přišel do aukce před pěti lety, byl by výsledek průměrný, o tom jsem přesvědčen.

### Sehráló roli i to, že obraz pochází z tzv. modrého období?

Medka považuji za jednoho z nejvýraznějších osobností 20. století, a to v kontextu celé české moderny. Figurativní období je v tvorbě Mikuláše Medka výjimečné, bylo krátké, obrazy pracné, každému věnoval dlouhou přípravu, vypracovával řadu skic, kterých je výrazně více než obrazů. I proto jsou tato díla vzácná.

Bez zajímavosti není, že rekordní prodej tohoto figurativního obrazu pak odstartoval rekordní prodeje i Medkových děl z jeho informálního období. I tyto obrazy se dostávají přes hranici 10 milionů korun.

### Na tuto hranici se dostal i Václav Špála na aukci v závěru loňského roku...

Byl to obraz Koupání, který se stal tváří Večerní aukce. Po napínavé licitační přestřelce dva zájemci posunuli dosavadní rekordní částku za dílo Václava Špály na 10 540 000 Kč. Ze stejné aukce bych zmínil ještě Květu Válovou – Čtyři proti všem, obrovský obraz s nábojem události z října 68. roku. Z vyvolávací ceny 380 000 Kč se dílo dostalo na částku téměř 2,5 milionu korun po připočtení provize.

### Do svých aukcí vybíráte atraktivní starožitnosti, vzácné knihy. Vy sám jste znalcem v těchto oblastech. Jak se této části nabídky, tomuto trhu dnes daří?

Daří se, když se podaří do aukce získat podobně unikátní artefakty, jakým je obraz Mikuláše Medka z modrého období. Nedražíme všechno, co nám klienti nabídnou, ale opravdu pečlivě si vybíráme. Zajímavou designovou věc, starožitnost s historií. Loni se nám podařilo opanovat žebříček top starožitností také proto, že náš tradiční konkurent Dorotheum vypadl ze hry. Velký zájem byl o kubistickou keramiku, dvě slavné vázy Vlastislava Hofmana, které se dostaly přes 500, respektive 850 tisíc

korun. A také nábytek: pár kusů kubistického nábytku jsme nabízeli již předloni a nábytek, tentokrát navržený slavným Gočárem, bychom měli nabízet v jedné z letošních aukcí.

### Připravujete další aukci, jaká díla najdeme ve vašem katalogu?

Pro jarní aukci máme připravenou celou řadu velmi kvalitních děl, například bych zmínil obraz Karla Černého nebo rozměrnou kytici Václava Špály. Podařilo se nám získat řadu hodnotných prací na papíře. Jde o kolekci scénických návrhů Vlastislava Hofmana, Šímovy kresby nebo cyklus 14 kreseb Emila Filly z počátku třicátých let, které jsou zajímavé tím, že na nich kombinoval koláž, barevný papír s uhlím nebo akvarelem.

## ARTHOUSE HEJTMÁNEK

### O GALERII

Arthouse Hejtmánek, galerie a aukční dům, se nachází v pražském Bubenci v domě ze 17. století, který majitelé – Marie a Tomáš Hejtmánkové – rekonstrukcí probudili z dlouhého spánku opět k životu. Společně s přílehlou zahradou slouží jako důstojný domov pro umění, starožitnosti a design. Najdete zde krásné věci, kterými se většina lidí ráda obklopuje a sbírá je od nepaměti.

### ZAMĚŘENÍ / AUKČNÍ DŮM A GALERIE

SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ: výtvarné umění, starožitnosti a design

POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ: 1/2

PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVÁJÍCÍHO: 15%

PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO: 24%

## ARTHOUSE HEJTMÁNEK

ARTHOUSE HEJTMÁNEK,  
GALERIE A AUKČNÍ DŮM S. R. O.

ADRESA: Goetheho 17/2,  
160 00 Praha 6 – Bubeneč

TELEFON: +420 734 311 861,  
+420 737 815 758

E-MAIL: info@arthousehejtmank.cz

www.arthousehejtmank.cz



## ARTHOUSE HEJTMANĚK



JAN ZRZAVÝ / LOŽKY V PŘÍSTAVU, 1929 / JARNÍ AUKCE 2020 / Vyvolávací cena 1 600 000 Kč

**PŘIJÍMÁME UMĚLECKÁ DÍLA  
A STAROŽITNOSTI DO NAŠICH AUKCÍ**

**[WWW.ARTHOUSEHEJTMANEK.CZ](http://WWW.ARTHOUSEHEJTMANEK.CZ)**

GOETHEHO 2, 160 00 PRAHA 6 – BUBENEČ

## GALERIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

## O GALERII

GHMP je jednou z nejvýznamnějších galerií, které se zaměřují na moderní a současné umění. Disponuje sedmi objekty: Dům U Kameného zvonu, Městská knihovna, Colloredo-Mansfeldský palác, Dům fotografie, Zámek Troja, Bílkova vila v Praze a Chýnově. Představuje významné osobnosti českého i světového umění, jako v tomto roce například tvorbu Antonína Kratochvíla, Josefa Sudka, Květy Pacovské nebo Fridy Kahlo.

## ZAMĚŘENÍ / METROPOLITNÍ GALERIE

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** české umění 19., 20. a 21. století

**POČTY VÝSTAVNÍCH AKCÍ ROČNĚ:** 20

G HMP

## GALERIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

**ADRESA:** Staroměstské náměstí 605/13,  
110 00 Praha 1

**TELEFON:** +420 233 325 330  
(recepcie),  
+420 224 826 391  
(PR a marketing)

**E-MAIL:** pr@ghmp.cz

[www.ghmp.cz](http://www.ghmp.cz)

HN0574732

G HMP



**Grafická  
dílňa  
Františka  
Bílka  
GRAFIKY  
A ŠTOČKY**

## DLOUHODOBÁ EXPOZICE

Dřevoryty z originálních matric Františka Bílka  
ve sběratelské limitované sérii 30 kusů  
nově k prodeji.  
Galerie hlavního města Prahy  
Bílkova vila  
Mickiewiczova 1, Praha-Hradčany  
[www.ghmp.cz](http://www.ghmp.cz)

HN057473-1

## eSTAROŽITNOSTI.cz

## O GALERII / AUKČNÍ SÍŇ

Internetová aukční síň eStarožitnosti.cz, specializující se především na výtvarné umění a starožitnosti, vystavěla své renomé nejen na spolupráci s předními znalci v oboru výtvarného a užitého umění, ale také s restaurátory, kteří své jméno spojili s Národní galerií v Praze.

Nabízíme vám kompletní zákaznický servis vycházející z odborných znalostí našich expertů, jejichž více než 15leté zkušenosti z českého a evropského trhu jsou vám k dispozici. Především individuální přístup, odbornost a vynikající pověst na trhu jsou zárukou vaší spokojenosti.

Pro naše klienty připravujeme prodej nejen výtvarného umění, ale i širšího sběratelského sortimentu a starožitností.

## ZAMĚŘENÍ: GALERIE A AUKČNÍ SÍŇ

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** výtvarné umění a starožitnosti

**POČTY VÝSTAVNÍCH/AUKČNÍCH AKCÍ ROČNĚ:** 15

**PROVIZE OD NAVRHOVATELE/PRODÁVAJÍCÍHO:** od 5%

**PROVIZE OD DRAŽITELE/KUPUJÍCÍHO:** 23%

eSTAROŽITNOSTI.cz

## ESTAROŽITNOSTI.CZ S.R.O.

**ADRESA:** Korunní 1143/84, 101 00 Praha 10 – Vinohrady

**TELEFON:** +420 775 565 456, +420 222 950 200

**E-MAIL:** aukce@estarožitnosti.cz

[www.estarožitnosti.cz](http://www.estarožitnosti.cz)

HN0573762

eSTAROŽITNOSTI.cz

INTERNETOVÁ AUKČNÍ SÍŇ

Aukce 30. 3.–2. 4. 2020



HN057376-1



# PročNe

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY



Roční předplatné lifestylového magazínu  
Hospodářských novin rovnou do schránek  
**jen za 299 Kč**

Objednávejte na [ihned.cz/procne](https://ihned.cz/procne)

## BURDA AUCTION – AUKČNÍ DŮM

### O GALERII / AUKČNÍ SÍNĚ

- Je lídrem aukčního trhu se vzácnými poštovními známkami.
- Má více než 20letou tradici v oboru.
- Jako jediná aukční síň v České republice propojuje živou dražbu v aukčním sále s dražbou prostřednictvím vlastní on-linové aplikace burda|LIVE BIDDING.
- Klade důraz na pravost všech nabízených položek, spolupracuje s předními domácími i zahraničními znalci v oboru.
- Aukční dům drží první místo v žebříčku nejdražší prodaných vzácných známek na aukci v České republice (v roce 2018 prodal nejvzácnější československou známku za 9,3 mil. korun).
- Aukční síň je rovněž lídrem na trhu se vzácnými rukopisy a autografy, významně jsou zastoupeny také další sběratelské obory jako numizmatika, notafilie a faleristika.

Trh s poštovními známkami je tradiční a atraktivní investiční prostředí. Již 160 let spojuje sběratelskou radost se zhodnocováním majetku. Odolává negativnímu vývoji ekonomiky, měn a ostatních kapitálových trhů. Je globální a v současnosti rychle rostoucí.

Staré a vzácné známky vhodně diverzifikují možnosti alternativních investic, přičemž v případě investičních známek je standardní doporučená doba mezi nákupem a prodejem přibližně sedm až 10 let.

Aukční dům nabízí ve svých aukcích špičkové položky Československa a také vzácný klasický zahraniční materiál na světové sběratelské a tržní úrovni.



### ZAMĚŘENÍ: AUKČNÍ SÍŇ

**SPECIALIZACE A ZAMĚŘENÍ:** vzácné poštovní známky, mince, bankovky, autografy

**POČTY AUKCÍ ROČNĚ:** 3–4

**PROVIZE OD DRAŽITELE:** 19 %



### BURDA AUCTION – AUKČNÍ DŮM

**ADRESA:** Dejvická 306/9,  
160 00 Praha 6

**TELEFON:** +420 233 313 654

**E-MAIL:** info@burda-auction.com

[www.burda-auction.com](http://www.burda-auction.com)

HN057533-2



*Nejvzácnější československá známka!  
Hodnota 4 Kč na žilkovaném papíru  
s převráceným přetiskem PČ 1919  
Prodáno za rekordní cenu: 9.300.000 Kč*



## Burda Auction Váš partner na trhu s poštovními známkami



*Velká Británie, 1840  
Penny Black, blok 6 známek  
Prodáno za: 2.220.000 Kč*



*Modrý Mauritius „POST PAID“, 1848, třípáska  
Prodáno za: 1.140.000 Kč*



*Keňa a Uganda, 1922  
Jiří V. hodnota: £50  
Prodáno za: 1.190.000 Kč*

burdaLIVEBidding

[www.burda-auction.com](http://www.burda-auction.com)

HN057533-1



Víkendová  
příloha  
vždy v HN

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY  
**ego!**

## Měsíční předplatné na zkoušku

Páteční Hospodářské noviny s lifestylovým magazínem ego!  
rovnou do schránky



Předplatné na zkoušku **objednávejte za 99 Kč na [ihned.cz/ego](https://ihned.cz/ego)**

# TĚŠIT SE NA NOVÝ POHLED.



Budoucnost je o těšení se.  
Na inspiraci i výnosy.  
Na příští příležitosti a odvážná rozhodnutí.

My se těšíme z toho, že podporujeme umění,  
a z našeho partnerství s vámi, našimi klienty.

Těšíme se na náš společný růst.  
Těšíme se na vás.

POŘÁD JE NA CO SE TĚŠIT.

**J&T BANKA** | JT BANK.CZ  
RŮST. SPOLEČNĚ.